

F13.3

7.

SVT XVIII

7

133

Tilastokeskus

BIDRAG TILL FINLANDS OFFICIELA STATISTIK.

XVIII.

[Teollisuuden tilasto]

INDUSTRI-STATISTIK.

7.

ÅR 1890.

FÖRRA DELEN.

BERGSHANDTERING OCH MASKININDUSTRI; MYNT- OCH KONTROLLVERKET.

HELSINGFORS,

WELIN & GÖÖS' AKTIEBOLAGS BOKTRYCKERI.

1892.

INNEHÅLL.

	Pag.	
Inledning	V—X	
 <i>Bergverk, bruk och mekaniska verkstäder.</i>		
Guldvaskerierna vid Ivalojoiki i finska Lappmarken	1	
Pitkäranta koppar- och tennverk	2	
Wälimäki jerngrufva	5	
Sjömalmstägt	6	
Masugnar <i>a.</i> Materialförbrukning och tillverkningsbelopp	7	
D:o <i>b.</i> Tekniska uppgifter	8	
Blästerugnar	9	
Smidesjernstillverkning vid härdsmede	10	
Smidesjernstillverkning vid valsverk <i>a.</i> Puddling	11	
D:o <i>b.</i> Vällning	12	
Götjersverk <i>a.</i> Smältning i Siemens-martinugn	13	
D:o <i>b.</i> Utvalsning af götjernet	13	
Svart- och manufakturmede	14	
Gjuterier	15	
Materialförbrukning vid Mekaniska verkstäder	16	
Tillverkning vid Mekaniska verkstäder	18	
Öfversigt af tillverkningsvärdet vid bergverk, bruk och mekaniska verkstäder	20	X
Öfversigt af förbrukningen af bränsle och tackjern vid bruk och mekaniska verkstäder	24	
Antal arbetare och befolkning vid bruk och mekaniska verkstäder	26	X
Utförda nybyggnader vid bruk och verkstäder	28	
Angifna olyckshändelser vid bruk och verkstäder	29	
Arbetarekassor vid bruk och verkstäder	30	
Medeldagspenning vid en del bruk och verkstäder i stad och på landet	31	
Summarisk uppgift på antal ugnar, härदार, valsverk och maskiner m. m. vid bruk och verkstäder	32	
 <i>Fabriker och handtverkerier inom metallindustrin.</i>		
Öfversigt af produktionsmängd och arbetspersonal vid fabriker och handtverkerier inom metallindustrin	33	X
Öfversigt af produktionsvärdet vid d:o d:o	36	

Allmän sammanställning öfver metallindustrin.

Antal arbetare vid bruk och verkstäder, fördelade på städer och landsbygden	39
Hela antalet arbetare och arbetsställen inom metallindustrin	39
Totalvärdet af produktionen inom metallindustrin	40
Summarisk öfversigt af metallindustrin i städer och köpingar	41
D:o d:o & landsbygden	42

Utdrag ur mutesedelsdiarium för år 1890.

Utgifna mutesedlar	44
Öfversigt af meddelade hvilostånd, försvarsrättigheter, transporterade mutesedlar och utmålsläggningar	50

<i>Myntverket år 1890</i>	52

<i>Kontrollverket år 1890</i>	53

Året 1890 har för bergshandteringen och mekaniska verkstadsindustrin samt närstående handtverkerier varit synnerligen gynnsamt, och intager i afseende å det derunder vunna totala tillverkningsvärdet främsta rummet bland alla redogörelseår alltsedan Industristyrelsen år 1884 inrättades. En öfersigtlig sammanställning af produktionsbelopp eller värden för hithörande tillverkningar åskådliggör variationerna under skilda år och tyda i de flesta fall på en stegrad verksamhet under år 1890. Undantag häri bilda dock de ädla metallerna och kopparn, hvilkas åstadkommande betingas af tillgången på arbetsvärda fyndigheter, icke af mer eller mindre förmånliga handelskonjunkturer.

Guld producerades under de skilda åren till följande belopp:

år	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
guld: gr.	6,402,5	6,145	4,761	6,780,5	13,524,25	22,864,5	17,840

utvisande ett lågt belopp för år 1886, i sjelfva verket den minsta kvantitet, som altsedan guldets upptäckt år 1870 vid Ivalojoiki utvaskats. En stegring följde derpå ända till och med år 1889, hvarefter åter ett tillbakagående inträder. I värde producerades guld år 1890 för 57,152 *Smc*; och in summa har af denna ädla metall erhållits i Finland 361 kg. värda i jemnt tal 1,160,000 *Smc* under 21 år.

Silfver, hvilken metall produceras såsom biprodukt vid Pitkäranta kopparhandtering, har erhållits till följande mängder:

	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
silfver: kg.	464,7	518,5	470,9	351,5	424	1,200	817,63

eller inalles under dessa sju år 2,247 kg. värda 688,000 *Smc*. Värdet för silfverproduktionen i landet har således på samma tidsperiod vida öfverstigit det för guld, men hvardera representera de dock ringa belopp af föga betydelse i ekonomiskt hänseende.

Af *koppar* och *tenn* erhöles de skilda åren:

	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
koppar: dt	1,905	1,938	2,147	2,003	2,022	3,919	2,924 dt
tenn: dt	125	146	170	103	194	124	134 dt

Dessa metaller produceras blott vid Pitkäranta och beloppet för kopparn, som utgör verkets hufvudproduktion, synes vara något i tillbakaskridande. I landet har under 7 år erhållits 1,685,8 ton koppar, värda c:a 2¹/₂ miljon mark samt 99,8 ton tenn, värda inemot 300,000 mark.

Jernbergmalm brytes högst obetydligt i landet; under förra delen af perioden hölls endast Kulonsuomäki grufva, lydande under Högfors bruk i Pyhäjärvi socken af Nylands län uti verksamhet, och under de två sista åren har blott Väli-mäki jerngrufva vid Ladogas strand bearbetats. Beloppet erhållen malm utgör

	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
jernbergmalm: dt	1,258	588	900	—	462	10,300	43,350

Sjömalm upphofvades till följande belopp ur nedan angifvet antal sjöar:

	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
sjömalm: dt	465,060	294,770	276,260	305,316	348,126	476,630	550,991
antal sjöar:	126	61	71	112	132	169	180

De bättre konjunkturerna på senare år hafva verkat en märkbart jemn ökning i sjöalmstägten, som var lägst år 1886, efter det ryska marknaden blifvit inskränkt och missmodet med afseende å afsättningen var störst. Tillväxten representerar i det närmaste 100 % och hofningen har utsträckts till ett tre gånger större antal sjöar än för fem år sedan, hvarigenom naturligtvis arbetsförtjensten, som tillfaller den fattigaste befolkningen, fördelats öfver ett vidsträcktare område.

Tackjernsproduktionen står ej i bestämdt förhållande till landets egen malmfångst, emedan råmaterialet för vestra Finlands verk, såsom kändt, hemtas från Sverige. Tillverkningen utgjorde:

Tackjern:	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
för hela landet: dt	227,063	239,148	173,836	198,820	196,849	150,599	237,495
för östra Finland: dt	128,976	133,040	71,897	97,163	113,088	102,170	153,987
= sjöalmstäckjern.							

Jernsmältstycken, hvilka utgöra närmaste råmaterialet för stångjernsfabrikationen, förekomma i allmänhet ganska litet eller alls icke i världsmarknaden. Hvarje verk konsumerar i allmänhet sjelft sin egen tillverkning, men i Finland hafva afsättningsförhållandena på Ryssland gifvit anledning till en fabrikation af ifrågavarande halffärdiga fabrikat, bland annat också därför att 133,000 pud jernsmältstycken, förfärdigade af sjöalmstäckjern, få årligen tullfritt till Kejsaredömet exporteras. Produktionen af smältstycken och millbars utöfver eget behof har uppgått till:

millbars och smältstycken	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
utöfver egen förbrukning dt	50,755	58,246	50,436	26,936	25,386	19,505	22,304

Nedåtgåendet under senare år beror, bland annat, på förminskad verksamhet vid Dahlsbruk.

Tillverkningen af *stångjern*, *finjern* och *plåt* belöpte sig till:

	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
dt	185,354	173,874	99,940	107,935	101,347	116,641	152,265
deraf uti händ: dt	49,888	50,740	35,213	34,926	33,724	35,586	43,467

Den ojämförligt största delen utgöres af stångjern eller jern af dermed jämförliga dimensioner; endast en obetydlig del af plåt, deraf största delen åstadkommits vid Warkaus och förbrukats för detta verks egen skeppsbyggnad, samt en del vid Åminnefors i form af takplåt, och en del vid Dahlsbruk, då detta verk bedrifvits. Andra plåtvalsverk än nyssnämnda finnas ej i landet. Till jämförelse har ofvan härdsmidet särskildt angifvits, dervid endast stångjern utsmidts och detta till ett ganska jemnt belopp under olika år, undantagande 1885—1886, då de förändrade exportförhållandena till Ryssland inträdde.

Beträffande *götjern* eller *stål*, så har produktionen deraf utgjort:

	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
dt	14,154	35,560	29,092	23,446	13,488	9,784	23,337

De temmeligen betydliga variationerna i denna fabrikationsgren bero derpå, att vid det ringa antalet martinugnar som finnes i landet, — en vid Dahlsbruk och en vid Åminnefors samt en större och en mindre ugn vid Wärtsilä, — en oregelbunden drift för en enda ugn alstrar ett märkbart varierande resultat inom hela tillverkningen. I allmänhet synes martinjernet icke ha förmått tillkämpa sig någon synnerlig plats i den inhemska förbrukningen, åtminstone icke i konsumtionen hos vanliga landssmeder. Detta beror väl till god del på svårigheten att välla nämnda jernsort, måhända ock på en mindre jemn fabrikation. Vid verkstäderna tillgodoses behovet ännu i öfvervägande grad i detta fall genom utländsk vara.

Spikfabrikationen har genom de relativt höga tullsatser som infördes 1886 stigit i mycket stark progression, såsom af nedanstående uppgifter synas:

	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
spik: dt	15,170	14,095	9,890	13,110	19,702	26,127	32,570

Beloppet har således mer än tredubblats sedan år 1886. Konkurrensen på den inhemska marknaden är också så stor, att priset på spik år för år nedgått.

Öfriga *svartsmidesartiklar*, utom spik, ha förfärdigats till följande mängd:

	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
dt	10,176	9,597	7,584	6,025	5,244	6,145	7,601

Inom denna kategori är begränsningen emellan smidestillverkning och verkstadsfabrikation temmeligen osäker, så att en och samma vara kan förfärdigas

VIII

såväl i en svartsmedja, vanligen då vid ett mindre jernverk, som ock vid en mekanisk verkstad. Härigenom kunna i de statistiska uppgifterna ingå smärre differenser, hvilka ej kunnat undvikas. I allmänhet synes dock en stegring ifrån minimum år 1888 ha egt rum.

Mängden af tillverkade *gjuterivaror* finnes ej i statistiken angifven före år 1887, enär desamma derförinnan ingingo i verkstadsfabrikationen. Ifrån nämnda tid blifver tillverkningsresultatet såsom följer:

	1887	1888	1889	1890
gjuterivaror: dt	20,371	41,906	46,896	49,614

Också för dessa artiklar, hvaraf landets behof lätt nog kan genom inhemsk fabrikation tillfredsställas, ställdes tullen ganska hög år 1886. Delvis torde detta kommit att ske utan beräknad afsigt, ity att den komité, som uppgjorde förslag till tullsatserna stödde sina kalkyler på en föreslagen tackjernstull af 20 penni per *Lb.* Tullen på tackjernet, som utgör råmaterialet för gjuterierna blef emellertid ej fastställd till detta belopp utan nedsattes till hälften, hvarigenom de för gjuterivarorna beräknade tullsatserna, hvilka icke ändrades, erhöilo en helt annan karakter och bildade vida högre skydd än afsedt var. Följden har emellertid blifvit den att produktionen af gjuterivaror under senast förflutna fyra år ökats med ungefär 150 %.

Vid landets *mekaniska verkstäder* hafva af nedan angifne artiklar förfärdigats:

	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
Ångbåtar stycken	18	28	48	46	43	45	28
Ångmaskiner st.	10	?	8	83	115	79	90
Jordbruk- och mejeriredskap st.	175	105	1,735	3,115	3,328	3,788	4,757
Sågverk st.	?	?	2	12	19	22	14
Qvarnar st.	4	25	19	21	81	66	35

Hela antalet utgör således 256 ångbåtar, 367 ångmaskiner, 14,988 jordbruks- och mejeriredskap samt 251 qvarnar äfvensom 69 sågverk. I vissa afseenden är denna förteckning ojemn eller bristfällig, emedan under tidigare år endast en del större ångmaskiner särskildt angifvits, samt endast större och mera betydande jordbruksredskap, såsom tröskverk m. m. skildt upptagits, hvaremot icke plogar, kernor, med flere andra mindre jordbruksredskap omnämnas. Uppgifterna öfver förfärdigade sågverk hafva ej heller af alla verkstäder särskildts ifrån dem för andra större maskiner, till följe hvaraf statistiken jemväl härutinnan är ganska ofullständig.

I allmänhet har produktionen vid verkstäderna och gjuterierna i landet ökats vida mer än för jernverken och andra till bergshandteringen hörande industriella inrättningar. Detta framgår tydligt ur följande sammanställning öfver tillverkningsvärdet under de skilda åren:

	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
	<i>Fmf.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>Fmf.</i>
Vaskerier, grufvor och bruk	9,187,115*)	9,427,290*)	7,538,632	6,786,674	6,146,825	7,285,234	9,539,920
Verkstäder och gju- terier	6,025,760	5,968,283	4,276,968	5,625,913	6,902,555	8,284,088	10,882,560
Handtverkerier	1,384,146	1,795,595	3,053,100	2,306,755	3,053,944	3,250,228	3,674,934
	16,547,021	17,191,168	14,868,700	14,719,342	16,103,324	18,769,550	24,097,414
Statsjernvägarnes verkstäder **)	892,223	1,060,051	1,115,194	1,148,253	1,124,910	1,448,936	1,700,691
Summa <i>Fmf.</i>	17,439,244	18,251,219	15,983,894	15,867,595	17,228,234	20,218,486	25,798,105

Tillverkningsvärdet sjönk således rätt betydligt åren 1886 och 1887 efter det tullbestämmelserna för export på Ryssland infördes. Sedermera har detsamma åter höjt sig småningom till ett totalbelopp, som år 1890 öfverstiger 25 $\frac{1}{2}$ miljoner mark samt för de privata mekaniska verkstäderna och gjuterierna når nära nog upp till 11 miljoner. Ett sådant värde har verkstadsindustrin i landet härförrinnan säkerligen aldrig uppnått. Från 1884 till 1890 har tillverkningsvärdet för de privata verkstäderna ökats med öfver 80 % hvaremot värdet för jern- och koppar- samt all annan bergshandtering tillsammans icke tillvuxit med mera än 5 %. Handtverkerierna inom metallindustrin utvisa för den förflutna tiden en inemot tredubbel värdeökning, men att detta beror på ofullständiga äldre uppgifter synes redan deraf att den vida vägar största differensen faller inom de båda åren 1885 och 1886.

Har tillverkningsvärdet ökats för den privata mekaniska verkstadsindustrin, så är detta i ännu högre grad fallet med afseende å statstjernvägarnes mekaniska verkstäder. Värdet har här vuxit från ungef. 900,000 *Fmf.*, år 1884, till 1,700,000 *Fmf.*, år 1890, således med inemot 90 %. En anmärkningsvärdt stor stegring gör sig märkbar isynnerhet under de två senaste åren, tydande på en fortgående ökning för framtiden. Att denna skall ega rum temmeligen oberörd af de bättre eller sämre konjunkturer, hvilka inverka nedtryckande på privatindustrins produktionsbelopp är påtagligt, och att således statens verkstadsindustri skall under dåliga år, i förhållande till den privata, uppnå ett mycket högt belopp är otvifvelaktigt, såvida ej framdeles några åtgärder vidtagas, egnade att öfverflytta en del af det för statsjernvägarnes behof nödiga nybyggnads- och remontarbetet på de privata verkstäderna.

*) Tillverkningsvärdet för bergshandteringen 1884 och 1885 har erhållits genom sammanställning af uppgifterna i inledningen till 1887 års statistik och skiljer sig derföre något ifrån de värdebelopp, som ingå i statistiken för förstnämnde år; för 1885 är dock skillnaden ej större än c:a 50,000 *Fmf.* Se pag. 22 statist. för 1885.

**) Inberäknadt Statsjernvägarnes mek. verkstad i St. Petersburg. I slutsummorna uppstå härigenom smärre afvikelser från tabellerna i texten, uppgående för år 1890 till 57,064 *Fmf.*

Exporten af jern och jernvaror till Kejsaredömet har utgjort:

Limitbelopp i pud	266,667	133,333	400,000	70,000	60,000	930,000
År.	Tackjern, tullfritt.	Smält- stycken, tullfria.	Stång- o. sortjern å 15 kop. tull i guld pr pud.	Gjuteriva- ror o. jern- tillv. å 20 kop. tull i guld pr pud.	Maskiner o. redskap å 20 kop. tull i guld pr pud.	S.ma. pud.
1886 export. pud	254,658	54,464	393,823	40,138	3,772	746,855
1887 " "	303,380	95,000	381,202	40,131	4,636	824,349
1888 " "	262,206	129,999	262,343	26,149	6,692	687,389
1889 " "	266,665	133,332	256,487	35,423	4,150	696,057
1890 " "	258,327	133,333	349,301	40,750	7,616	789,327

Efter att åren 1888 och 1889 hafva understigit 700,000 pud, inträder en ökning i utförseln åter 1890, sedan Dahlsbruk ånyo, efter par års stillestånd, begynt bedrifvas. Maskinindustrins alster synas också småningom finna ökad afsättning i Ryssland, ehuru exporten häraf dock ännu icke på långt när närmat sig den till införsel under nedsatt tull tillättna maximi gränsen. Detta har inträffat oaktadt landets verkstäder, vid de påbjudna årliga ansökningarne i November månad anhållit om exporträttigheter till totalbelopp, hvilka stundom vida öfverskridit exportlimiten. Men orsaken till den verkliga exportens obetydlighet för maskingods torde väl få sökas, såväl i svårigheten att med beställningar till på förhand begränsad vigtslimit konkurrera på marknaden i Kejsaredömet, som i den stora kostnaden för en förlagstillverkning inom redskaps- och maskinindustrin.

C. P. Solitander.

Guldvaskerierna vid Ivalojoeki i Finska Lappmarken år 1890.

	Produktionens värde.	Antal vaskerier.	Antal vaskerieregare och föreståndare.	Antal arbetare			Antal dagsverk.	Förvaskad jord.	Erhållet guld	Guld per dagsverk
	<i>Fm.</i>			Manl.	Qvinl.	S:ma.		m ³	gram	
Uleåborgs län.										
Vid Ivalojoeki elfdal i Enare socken af finska Lappmarken	57,152	53	26	258	10	268	10,620	30,255	17,860	1,68
Summor och medeltal för de föregående åren 1870—1889	1,159,208	24*)	—	—	—	177*)	147,912	164,797	861,004	2,44

Längsta vaskningstid 1890: 28 Maj—27 November.
 Medelvaskningstid   "   10 Juni—10 September.

*) I medeltal per år.

Pitkäranta koppar- och tennverk år 1890.

1. Arbetet i grufvorna.

Antal dagsverk: å stross å 9 timmar	9233 ³ / ₄
i ort d:o	2895 ¹ / ₂
i sänkning d:o	3390 ³ / ₄
vid uppfodring å 8 timmar	5548 ¹ / ₂
" vattenuppfodring	2252 ¹ / ₂
" ångmaskin	1666 ³ / ₄
" smide	1229 ³ / ₄
" diverse	5539
Summa arbetsdagsverk	31759 ¹ / ₂
Borrade meter: å stross	16777,4
i ort	4985,9
i sänkning	4343,4
Summa bormeter	26106,7
Förbrukade sprängmaterialier: Dynamit	2700,75 kg
Stubin, ringar	2308 ringar
Knallhattar	24050 knallhattar
Förbrukade materialier: Brännved	2816 m ³
Smideskol	39607 kg
Erhållna eller drifna meter: i ort	230,91 sträck m.
i sänkning	53,23 sänk m.
Summa framträngning i berget	284,14 meter
Erhållet berg	285380 dt
Uppfordrad mängd berg	278777 dt
Pr kg dynamit erhållet berg	100 dt
Drifning i ort pr kg dynamit	0,23 m.
" i sänkning d:o	0,12 m.

2. Skrädningen.

Antal dagsverk: vid skrädning	20122
" ångmaskin	304
" diverse	7584
Summa dagsverk	28010
Erhållen: <i>Kopparmalm</i>	91385 dt
<i>Tennmalm</i>	16372 dt

3. Kopparextraktion på våta vägen.

Antal dagsverk: vid malkrossning	3212
" ångmaskin	975
" extraktionsverket	18549
" diverse	7489
Summa dagsverk	30225

Förbrukat: ved	5783 m ³
koksalt	15216 dt
jernskrot	4744 dt
jodkalium	263 kg

4. Garning och raffinering.

Antal dagsverk	1894
Förbrukat ved	4857 m ³
Erhållen kvantitet koppar	2924,3 dt
Tillverkad svafvelsilfver, motsvarande i rent silfver	817,63 kg

5. Tennmalms vaskning.

Antal dagsverk vid vaskningen	1760
Förarbetad kvantitet tennmalm	17342 dt
Erhållen kvantitet tennslig	225,5 dt

6. Tennsmältningen.

Antal dagsverk vid tennsmältning	212
Förbrukat träkol	224 m ³
Förbrukat kvantitet tennslig	225,5 dt
Erhållen kvantitet tenn	134,71 dt

Hela sammanlagda förbrukningen vid alla verk å Pitkäranta (glasfabriken inbegripen) utgjorde:

ved	93160 m ³
träkol	697 "
stenkol	361 dt
koks	826 dt
jodkalium	263 kg
koksalt	15216 dt
jernskrot	4744 dt
smidesjern	375 dt
plåt	68 dt
stål	3,44 dt

År 1890 erhöles såsom ofvan nämnts:

817,63 kg silfver

134,71 dt tenn

2924,3 dt raffinerad koppar

till ett sammanlagdt värde af 851 257 *Fmg.*

**Vid koppar- och Tennverket funnos år 1890
följande inrättningar:**

10 Kallrostugnar	3 Malmskiljare med Dynamo
2 Gasgeneratorer	5 Bergborrmaskiner
3 Schaktugnar	1 Kompressor
2 Spleissugnar	2 Stenkrossar
1 Kupolugn	4 Krossvalsverk
2 Torkugnar	6 Bågarverk
5 Ugnar för Chlor. rostning	4 Syrtorn
1 Svafvelnatrium ugn	18 Urlaknings sumpar
1 Tennsligrostugn	14 Blyklädda d:o
2 Fläftar	10 Fällsumpar
6 Ångmaskiner om tillsammans 116 h. k.	3 Filtrepressar
8 Fasta ångpannor med 180 m ² eldyta	1 Cementkoppar press
4 Lokomobiler om tills. 40 h. k.	1 Schaping maskin
1 Vattenhjul om 25 h. k.	2 Borrmaskiner
1 Stampverk om 9 Stämplor	3 Jernsvarfvar
2 Sättmaskiner	1 Träsvarf
2 Plannehärdar	1 Smergelmaskin
2 Roterande Tratthärdar	1 Veduppfodringsverk
1 Dubbel stöthärd	1 Konstgång om 2 verst
1 Lyfthjul	5 Torfmaskiner
2 Slamgrafvar	3 Fullständiga uppfodringar
4 Slamrännor	Spårvägar i dagen 9894 fot
1 Belysnings dynamo om 50 lampor	D:o i grufvorna 7632 fot

Brytning af jernmalm vid Wälimäki grufva i Wiborgs län år 1890.

A n t a l		F ö r b r u k a t		Erbållet	
arbetare i medeltal vid	Hela befolkningen vid bruket uppgår till				
	Summa arbetare.				48,350
	Diverse arbeten.				117,264
	Sofring.				
	Timring.				
	Vattenuppfordring.				
	Malmuppfordring.				
	Malmbrytning.				
	Summa borrhade meter.				
	i sänkning.				
i pall.					
i ort.					
Summa kostnad.				15,806	
materialkostnad.				33,700,06	
vid diverse arbeten.				9,004,50	
vid sofring och vaskning.				2,240,00	
vid timringar och smide.				2,730,34	
vid uppfordring af malm och vatten.				2,298,40	
vid malmbrytning.				7,439,79	
Kol till smide m. m.		m ³		9,987,03	
Stål.		10 kg. 10 kg.		186	
Jern.		10 kg. 10 kg.		23	
Knallhattar.		st. 10 kg.		61	
Stubin.		rin- gar.		8,459	
Dynamit.		10 kg. 10 kg.		689,5	
Krut.		10 kg. 10 kg.		69	
Summa borrhade meter.				13	
i sänkning.				10,608	
i pall.				5,462	
i ort.				2,082	
Summa borrhade meter.				3,114	
i sänkning.				65	
i pall.				46	
i ort.				5	
Summa borrhade meter.				8	
i sänkning.				3	
i pall.				6	
i ort.				6	
Summa borrhade meter.				18	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.				59	
i ort.				200	
Summa borrhade meter.				659	
i sänkning.				4	
i pall.				1	
i ort.				2	
Summa borrhade meter.				60	
i sänkning.				30	
i pall.					

Sjömalmstägt år 1890.

	Antal sjöar der malm hofvats	Kostnad för malm- lyftning och släpning	Hemsläpad malm	Vid sjöarna qvarliggande malm	Summa lyftad sjö- malm
		<i>Fmg.</i>	dt	dt	dt
Wiborgs län.					
Suojärvi bruk	6	38,430	40,884	—	40,884
S:t Michels län.					
Haapakoski bruk	30	65,135	63,326	3,400	66,726
Oravi "	16	15,334	1,588	39,177	40,765
	46	80,469	64,914	42,577	107,491
Kuopio län.					
Jyrkkä bruk	22	14,431	19,284	3,374	22,658
Karttula "	17	27,420	33,315	5,018	38,333
Kuokkastenkoski bruk	25	74,833	47,015	10,538	57,553
Möhkö "	16	90,859	100,754	4,182	104,936
Pankakoski "	3	11,794	18,179	5,384	23,563
Salahmi "	9	10,108	20,018	—	20,018
Strömdals "	30	66,158	66,145	24,029	90,174
Wärtsilä "	9	29,282	28,545	4,866	33,411
	131	324,885	333,255	57,391	390,646
Wasa län.					
Kiminki bruk	3	2,888	3,276	8,694	11,970
Summa	180	446,672	442,329	108,662	550,991

Masugnar

a) Tillverkning och förbrukning.

	Förbrukat				Tillverkat			
	Inhemsk malm	Utländsk malm	Träkol	Ved till malm-torkning	Gjuteri tackjern	Smides-tackjern	Gjut-gods	Summa tackjern
	dt.	dt.	m ³	m ³	dt.	dt.	dt.	dt.
Nylands län.								
Koskis bruk	—	16,162	7,043	—	—	8,529	56	8,585
Skogby "	—	17,440	6,005	38	—	8,310	412	8,722
Trollshofda "	—	46,575	17,358	—	—	23,454	—	23,454
	—	80,177	30,406	38	—	40,293	468	40,761
Åbo och Björneborgs län.								
Dalsbruk	—	22,029	6,886	—	—	10,709	—	10,709
Fredriksfors bruk	—	7,283	2,795	—	—	3,638	—	3,638
Tykö "	—	52,654	19,178	—	978	26,262	1,160	28,400
	—	81,966	28,859	—	978	40,609	1,160	42,747
Wiborgs län.								
Suojärvi bruk	35,553	—	11,635	—	10,520	—	615	11,135
St Michels län.								
Haapakoski bruk	52,262	—	13,500	376	—	15,610	501	16,111
Oravi "	13,340	—	3,650	325	—	3,770	—	3,770
	65,602	—	17,150	701	—	19,380	501	19,881
Kuopio län.								
Jyrkkä bruk	18,785	—	6,337	154	853	5,804	—	6,657
Karttula "	26,484	—	8,044	162	—	8,950	—	8,950
Kuokkastenkoski bruk	44,018	—	15,482	1,123	12,827	3,999	73	16,899
Möhkö "	97,315	—	23,867	1,884	4,443	32,411	—	36,854
Salahmi "	19,340	—	5,444	—	1,467	5,637	—	7,104
Strömsdals "	76,463	—	18,520	960	4,431	23,554	42	28,027
Wärtsilä "	45,517	—	12,200	684	3,649	14,562	269	18,480
	327,922	—	89,894	4,967	27,670	94,917	384	122,971
Summa	429,077	162,143	177,944	5,706	39,168	195,199	3,128	237,495

Masugnar år 1890

b) Tekniska uppgifter.

	Datum då ugnen inblästes	Antal blåsnings- dygn. år 1890	Blästers ungefärliga värme	Blästers ungefärliga pression	Kolsättnin- garnas storlek	Hela antalet drifna sättningar	Tackjerns procent ur malmen	Kolkärlang per dt tack- jern
			Celsius	mm.	m ³			hl.
Nylands län.								
Koskis bruk . . .	14/12 1889	168	180	34	1	7,119	53,2	8
Skogby " . . .	2/1 1890	154	175	30	1	5,064	50	6
Trollshofda " . . .	12/8 1889	325	100	32	1,2	14,038	50,3	7
Åbo och Björne- borgs län.								
Dalsbruk	1/7 1890	181	180	29	1	6,794	48,6	6
Fredriksfors bruk . . .	4/7 1890	65	150	35	1	2,814	50	7
Tykö "	29/8 1889	357	210	33	1,3	14,539	53,0	7
Wiborgs län.								
Suojärvi bruk	1/1 1890	204	kall	45	1	11,635	31	10
S:t Michels län.								
Haapakoski bruk . . .	26/3 1889	337	—	44	1,2	11,025	30	8
Oravi "	4/8 1890	102	—	50	1,3	2,912	29,3	8
Kuopio län.								
Jyrkkä bruk	1/2 1890	184	kall	23	0,7	8,008	35,4	9
Karttula "	10/7 1890	129	kall	35	1,3	—	33,7	8,9
Kuokkastenkoski bruk	3/3 1890	214	350	41	1,3	9,082	37,8	9
Möhkö "	10/3 1889	344	270 ¹⁾	71	1,4	18,013	37,9	6,5
Salahmi "	22/9 1890	114	250	62	1,4	4,127	36,7	7
Strömsdals "	4/5 1889	344	300	71	1,3	15,405	36,6	6,6
Wärtsilä "	2/10 1889	300	120	53	1,3	8,749	40,6	6,6 ²⁾

¹⁾ för hvitt tackjern hålles blästers temperatur 0—200° C.

²⁾ samt 1 hl. ved.

Blästerugnar år 1890.

	Antal bläsingsdygn	Sättningarnas ungefärliga storlek		Förbrukat		Tillverkat harkjern
		Kol	Malm	Malm	Träkol	
		hl.	kg.	dt.	m ³	
Kuopio län.						
Pankakoski bruk	248	1,2	58	25,540	5,000	7,834
Wasa län.						
Kiminki bruk	130	1,64	52,5	4,200	989	—
Summa	378	—	—	29,740	5,989	—

Anm. Harkjernet vid Kiminki utsmiddes, utan särskild uppvägning, direkte till 255 dt. stångjern.

Smidesjernstillverkning vid härdsmidet år 1890.

	Antal arbetstyggn	Förbrukat					Tillverkat					Afbörning tackjern	Kostnad per dt. tackjern	
		Tackjern					Trikol m ³	Smältstycken dt.	Stångjern dt.	Fufjern dt.	Diversejern dt.			Summa dt.
		In- hemskt dt.	Ut- ländskt dt.	Skrot dt.	Summa dt.	Summa m ³								
Nylands län.														
Billnäs bruk	—	4,502	—	200	4,702	3,652	—	3,561	—	522	4,083	13,1	—	
Fagerviks "	276	2,579	—	—	2,579	1,860	—	2,108	—	—	2,108	18,3	0,8	
Mariefors "	—	3,147	—	60	3,207	2,688	—	2,245	—	442	2,687	—	0,8	
Strömfors "	—	1,426	1,700	333	3,459	2,948	—	3,016	—	—	3,016	—	0,8	
Svartå "	258	—	2,258	326	2,584	1,976	—	1,963	—	88	2,051	20,8	0,8	
		11,654	3,958	919	16,531	13,124	—	12,893	—	1,052	13,945			
Åbo och Björneborgs län.														
Fredriksbergs bruk . . .	192	386	962	—	1,348	1,325	—	—	—	1,193	1,193	11,4	—	
Fredriksfors "	210	782	707	—	1,489	1,436	—	—	—	1,326	1,326	13,3	1	
Kautua "	290	450	2,034	88	2,572	2,520	—	1,740	—	513	2,253	12,5	1	
Norrmarks "	252	850	1,112	299	2,261	1,756	—	1,572	—	374	1,946	—	1	
Näse "	195	3,665	—	—	3,665	3,163	—	1,161	1,737	51	2,949	19,5	0,9	
Kirjakkala "	248	4,655	—	—	4,655	3,495	1,417	3,504	—	—	4,921	20,8	0,8	
		10,788	4,815	387	15,990	13,695	1,417	7,977	1,737	3,457	14,588			
Tavastehus län.														
Jokkis bruk	270	2,630	669	728	4,027	3,760	—	3,512	—	—	3,512	11,4	0,9	
Rautakoski "	240	—	688	254	942	950	—	680	—	98	778	—	1	
Wieru "	220	455	1,360	250	2,065	2,374	—	1,685	—	24	1,709	20	1,2	
		3,085	2,717	1,232	7,034	7,084	—	5,877	—	122	5,999			
Kuopio län.														
Jyrkkä bruk	72	165	—	—	165	478	—	140	—	—	140	15	3	
Pankakoski "	302	7,400	—	—	7,400	5,600	—	102	—	3,546	3,648	49,3	0,7	
		7,565	—	—	7,565	6,078	—	242	—	3,546	3,788			
Wasa län.														
Inha bruk	287	1,955	137	297	2,389	—	—	1,948	—	—	1,948	—	—	
Koskensaari bruk	240	1,632	—	85	1,717	1,104	—	1,530	—	—	1,530	9	0,7	
Kiminki "	—	—	—	—	—	—	—	255	—	—	255	—	—	
Orisbergs "	210	1,035	350	268	1,653	1,563	—	1,414	—	—	1,414	—	1	
		4,622	487	650	5,759	2,667	—	5,137	—	—	5,147			
Summa		37,714	11,977	3,188	52,879	42,648	1,417	32,136	1,737	8,177	43,467			

Anm. Råmaterialet vid Pankakoski utgjordes af harkjern och tillverkningen bestod i millbars, som gick direkte till dervarande valsverk. — Vid Kiminki användes harkjern till utsmidet.

Smidesjernstillverkning vid valsverk.

a) Puddling.

	Antal arbetsdygn	Förbrukat					Tillverkat				Öfverskott eller brist i egen förbrukning af puddelfjern ¹⁾	Afrämningsprocent
		Tackjern	Tackj. skrot	Summa tackjern	Bränsle		Millbars	Smaltstycken	Annat puddelfjern	Summa.		
					Stenkol	Ved						
Nylands län.												
Fiskars bruk	268	31,544	594	32,138	1,185	11,574	—	27,625	—	27,625	— 1,994	14
Högfors "	250	6,273	791	7,064	—	4,502	—	5,938	—	5,938	—	15,8
	—	37,817	1,385	39,202	1,185	16,076	—	33,563	—	33,563	— 1,994	—
Åbo och Björneborgs län.												
Dalsbruk	196	24,987	—	24,987	5,108	—	10,157	11,038	—	21,195	+ 1,978	15,1
Mathildedals bruk . . .	216	6,708	1,210	7,918	42	5,330	—	6,937	—	6,937	— 680	14
	—	31,690	1,210	32,900	5,150	5,330	10,157	17,975	—	28,132	+ 1,298	—
S:t Michels län.												
Oravi bruk	99	9,032	—	9,032	—	8,200	8,218	—	—	8,218	+ 4,942	9
Kuopio län.												
Strömdals. bruk	236	11,750	133	11,883	—	9,844	—	11,161	—	11,161	+ 122	6
Warkaus "	303	13,267	1,771	15,038	—	— ²⁾	4,490	2,104	6,400	12,994	+ 6,804	13,6
Wärtsilä "	256	35,011	—	35,011	—	18,028	31,944	—	—	31,944	+ 10,436	8,3
	—	60,028	1,904	61,932	—	27,872	36,434	13,265	6,400	56,099	+ 17,362	—
Summa	—	138,567	4,499	143,066	6,335	57,478	54,809	64,803	6,400	126,012	+ 22,304 ³⁾	—

1) Se följande tabell.

2) 23,914 m³ sågaffall.

3) Öfverskott för östra Finland, derifrån millbars exporteras.

Smidjerntillverkning vid valsverk. b) Vällning och utvalsning.

	F ö r b r u k a t						T i l l v e r k a t j e r n							Återvägt skrot	Åfbränningsprocent				
	Smaltstycken		Millbars	Annat jern	Summa	B r ä n s l e			Ordinært jern	Fingern	Plåt	Tråd	Tackplåt			Vinkel-, spant-, fagon jern	Summa		
	Inhemiska	Utländska				Stenkol	Trätkol	Ved											
	Arbets dygn	dt	dt	dt	dt	dt	m ³	m ³	m ³	dt	dt	dt	dt	dt	dt	dt	dt		
Nylands län.																			
Fiskars bruk	220	26,603	1,704	—	1,312	29,619	101	7,305	—	12,175	10,849	—	—	—	1,048	24,072	—	15	
Högfors "		5,938	—	—	—	5,938	—	1,490	—	4,522	—	—	—	—	—	4,522	—	24,7	
		32,541	1,704	—	1,312	35,557	101	8,795	—	16,697	10,849	—	—	—	1,048	28,594	—	—	
Åbo o. Björns län.																			
Dalsbruk	198	10,356	—	8,326	535	19,217	1,102	—	9,071	7,176	—	—	—	—	16,247	—	595	16	
Mathildedals bruk	167	5,862	891	—	864	7,617	385	—	5,787	—	—	—	—	—	5,787	—	262	26	
		16,218	891	8,326	1,399	26,834	1,487	—	14,858	7,176	—	—	—	—	22,034	—	857	—	
S:t Michels län.																			
Oravi bruk	72	—	—	3,276	—	3,276	—	—	—	2,620	—	—	—	—	2,620	—	—	19	
Knopio län.																			
Pankakoski bruk	55	—	—	3,685	—	3,685 ¹⁾	—	—	—	—	—	3,191	—	—	3,191	—	—	13,4	
Strömsdals "	228	11,025	—	—	14	11,039	—	—	8,424	—	—	—	—	—	8,424	—	138	23,5	
Wärkans "	291	—	—	6,070	120	6,190	—	—	2,829	565	1,514	—	—	—	223	5,198	—	17	
Wärtsilä "	205	21,313	—	—	195	21,508	—	11	16,095	218	—	—	—	—	120	16,428	—	24	
		32,338	—	9,755	329	42,422	—	11	5,521	27,368	783	1,514	3,191	47	343	33,246	—	—	
Summa	—	81,097	2,595	21,357	3,040	108,089	1,538	8,806	15,357	58,923	21,428	1,514	3,191	47	1,391	86,494	3,626	—	

1) Erhållet genom utsmide i hård af harkjern.

2) 5,516 m³ sågafall.

Götjersverk

a) Smältning i Siemens-martinugn.

	Arbetsdygn	Charger	Förbrukat							Tillverkat			Återvägt dt		
			Bränsle			Jern				Jernmaln dt	Göt dt	Stålgjutgods dt		Summa dt	
			Kalksten och Dolomit dt	Stenkol m ³	Ved m ³	Torf hl.	Tackjern och tackf. skrot dt	Smidejern o. sm. j. skrot dt	Annatjern dt						Summa dt
										dt	m ³	m ³		hl.	
Nylands län.															
Åminnefors bruk . . .	168	416	—	214	3,935	—	7,140	3,250	64 ¹⁾	10,454	1,320	9,952	—	9,952	365
Åbo och Björneborgs län.															
Dalsbruk	118	330	—	574	1,760	—	8,745	5,075	865	14,685	679	12,358	970	13,328	798
Kuopio län.															
Wärtsilä bruk	16	44	334	—	214	7,283	777	1,244	62 ²⁾	2,083	—	1,717	40	1,757	118
Summa	302	790	334	788	5,909	7,283	16,662	9,569	991	27,222	1,999	24,027	1,010	25,037	1,281

1) manganjern.

2) harkjern, hematit, ferrosilicium, ferromangan.

b) Utvalsning af götjernet.

	Förbrukat			Tillverkat					Återvägdt belopp dt	Afrännings %
	Bränsle		Göten dt	Ordinärtjern dt	Rinjern dt	Plåt dt	Vinkel- och fasojern dt	Summa dt		
	Stenkol m ³	Ved m ³								
	m ³	m ³	dt	dt	dt	dt	dt	dt		
Nylands län.										
Åminnefors bruk . . .	104	3,475	8,832	3,484	—	4,429	—	7,913	904	10
Åbo och Björneborgs län.										
Dalsbruk	664	—	15,396	11,538	2,328	133	21	14,020	450	9
Kuopio län.										
Wärtsilä bruk	—	484	1,750	1,404	—	—	—	1,404	165	20
Summa	768	3,959	25,978	16,426	2,328	4,562	21	23,337	1,519	—

Svart- och Manufaktursmide.

	Förbrukat				Tillverkat										
	Ämnesjern	Bränsle				Spadar och Skyfflar	Yxor och Bilar	Grepur och hagnar	Plogbillar	Hagnar	Hästsjön	Smiddspik	Pressad och klippspik	Annat smide	Summa
		Stenkol	Koks	Träkol	Ved										
	dt.	m ³	m ³	m ³	m ³	nl st	nl st	nl st	nl st	nl st	nl st	nl st	nl st	nl st	dt.
Nylands län.															
Billnäs bruk	890	275	9	67	—	3,000	2,000	1,680	—	—	—	1,245	—	—	792
Fagerviks "	115	—	—	250	—	160	550	30	—	—	—	—	—	233	97
Mariefors "	504	27	—	502	—	244	2,435	35	—	—	—	204	—	1,800	472
Strömfors "	485	—	—	129	—	290	342	—	—	—	—	1,428	—	1,757	382
Svartå "	55	—	—	56	—	19	3	—	—	—	—	188	—	292	51
	2,049	302	9	1,004	—	3,713	5,330	1,745	—	—	—	3,065	—	4,082	1,794
Åbo och Björneborgs län.															
Björkboda bruk	2,250	16	—	297	565	—	—	—	—	—	—	—	—	20,000	2,000
Dalsbruk	834	224	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,116	712
Fredriksfors bruk	257	—	—	225	—	—	—	—	—	—	—	578	—	1,717	230
Loimijoki spikfabrik	12,840	6	812	—	—	—	—	—	—	—	—	—	126,050	—	12,605
Kautua bruk	380	—	—	546	—	—	148	—	—	—	—	2,204	—	1,178	353
Norrmarks bruk	374	—	—	336	—	—	—	28	95	—	—	2,040	—	1,496	366
Kirjakkala "	102	—	—	241	—	51	383	—	—	60	—	—	—	492	98
Åbo Klippspikfabrik	3,970	—	—	1,507	—	—	—	—	—	—	—	38,000	—	—	3,800
	21,007	246	812	1,645	2,072	51	581	28	95	60	3	4,822	164,050	31,999	20,164
Tavastehus län.															
Jokkis bruk	12,785	65	398	1,068	795	12	—	—	6	8,751	3,264	2,414	108,346	812	12,360
Rautakoski bruk	88	—	—	195	—	60	152	63	20	30	30	312	—	—	66
Wieru "	200	—	—	457	—	—	700	—	—	100	—	1,000	—	—	180
	13,073	65	398	1,720	795	72	852	63	26	8,881	3,294	3,726	108,346	812	12,606
Wiborgs län.															
Pero bruk	3,960	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38,865	—	3,887
	3,960	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38,865	—	3,887
Kuopio län.															
Jyrkkä bruk	84	—	—	202	—	—	—	—	212	—	—	375	—	132	72
Möhkö "	61	—	—	118	—	—	—	—	—	—	—	565	—	—	56
Pankakoski "	76	—	—	198	—	—	—	—	—	—	—	549	—	—	55
Salahmi "	20	—	—	31	—	—	—	—	35	—	3	—	—	148	19
Strömsdals "	714	—	—	698	—	—	—	—	—	—	—	477	—	5,224	570
	955	—	—	1,247	—	—	—	—	247	—	3	1,966	—	5,504	772
Wasa län.															
Inha bruk	582	—	—	298	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,484	548
Koskensaari bruk	460	—	—	1,121	—	262	620	142	—	—	1,000	866	—	1,120	400
	1,042	—	—	1,419	—	262	620	142	—	—	1,000	866	—	6,604	948
Summa	42,086	613	1,219	7,035	2,867	4,098	7,333	1,978	368	8,941	4,300	14,445	311,261	49,001	40,171

Gjuterier.

	Förbrukat					Tillverkat				
	Inhemskt tackjern	Utländskt tackjern	Strot tackjern	Summa tackjern	Bränsle		Maskin gjutgods	Handels gjutgods	Diverse gjutgods	Summa gjutgods
					Trä- kol	Koks				
dt.	dt.	dt.	dt.	m ³	m ³	dt.	dt.	dt.	dt.	
Nylands län.										
Fiskars bruk	746	837	388	1,921	—	89	898	280	241	1,419
Helsingfors Skeppsdocka	665	972	960	2,597	—	252	2,520	—	—	2,520
” Skeppsvarf	—	986	85	1,071	—	101	—	—	—	—
Högfors bruk	170	7,012	174	7,356	—	345	—	7,000	—	7,000
Mariefors ”	—	638	—	638	—	103	196	390	—	586
Osbergs mek. verkstad	—	2,500	500	3,000	—	250	2,600	—	—	2,600
J. D. Stenberg & söners m. v.	430	3,250	240	3,920	—	363	3,500	—	—	3,500
Svartå bruk	—	137	125	262	—	25	—	75	170	245
	2,011	16,332	2,422	20,765	—	1,528	9,714	7,745	411	17,870
Åbo och Björneborgs län.										
Björneborgs mek. verkst.	—	7,213	—	7,213	—	640	1,840	4,669	—	6,509
Crichton & C:o mek. ”	131	1,056	454	1,641	—	629	1,252	157	—	1,409
Dalsbruk	307	687	1,298	2,292	—	82	295	60	1,752	2,107
Fredriksfors bruk	300	18	17	335	—	32	—	—	238	238
Mathildedals ”	672	1,330	204	2,206	—	166	2,106	49	—	2,155
Tykö ”	12	8	—	20	1	1	—	16	—	16
Åbo Jernmanuf. bol. mek. v.	140	2,400	17	2,557	—	305	—	—	—	—
Åbo mekan. verkstad	—	1,182	742	1,924	—	68	255	246	858	1,359
	1,562	13,894	2,732	18,188	1	1,923	5,748	5,197	2,848	13,793
Tavastehus län.										
Forssa mekan. verkstad	—	1,028	—	1,028	—	—	1,020	—	—	1,020
Jokkis bruk	—	845	143	988	—	68	165	638	184	987
Tammerfors mek. verkstad	—	2,160	1,197	5,214	—	264	3,066	86	—	3,152
	—	4,033	3,197	7,230	—	332	4,251	724	184	5,159
Wiborgs län.										
Galléns mekan. verkstad	374	1,381	850	2,605	—	144	1,955	—	—	1,955
Gutzeit & C:o mek. verkst.	—	296	273	569	—	36	—	—	480	480
Sumbula bruk	188	74	648	910	—	57	—	—	867	867
	562	1,751	1,771	4,084	—	237	1,955	—	1,347	3,302
S:t Michels län.										
Haapakoski bruk	501	—	—	501	—	—	—	—	—	—
Kuopio län.										
Strömsdals bruk	3,067	—	—	3,067	50	265	315	2,125	194	2,634
Warkaus ”	1,822	—	117	1,939	—	88	1,638	158	47	1,843
Wärtsilä ”	1,980	—	—	1,980	—	95	1,362	573	—	1,935
	6,869	—	117	6,986	50	448	3,315	2,856	241	6,412
Wasa län.										
Wasa mekaniska verkstad	—	600	100	700	—	62	—	—	—	—
Uleåborgs län.										
Uleåborgs mekan. verkstad	—	3,015	96	3,111	—	136	432	2,501	145	3,078
Summa	11,505	39,625	10,435	61,565	51	4,666	25,415	19,023	5,176	49,614

Materialförbrukning vid mekaniska verkstäder år 1890.

	Tackjern	Smidesjern			Stål	Plåt	Vinkel- och Spantjern	Tuber	Tackjernsrör	Nitar			Öfrig metall och råmaterial
		Inhemska	Utländska	Summa						Inhemska	Utländska	Summa	
Nylands län.													
Berggréns m. v. i H:fors	—	82	44	126	2	115	23	2,715	—	—	14	14	51
Borgå, i Borgå	—	36	19	55	1	166	16	861	—	5	1	6	—
Brobyggn. akt.bol. i H:fors	200	—	—	—	—	5,700	—	—	—	137	—	137	—
Fiskars, i Pojo socken	—	117	—	117	9	20	5	—	—	—	—	—	4
Fiskars finsmedja i d:o	—	18	—	18	95	5	—	—	—	—	—	—	6
Gasverkets, i Helsingfors	400	215	—	215	—	467	85	11,727	340	—	17	17	30
Helsingfors Skeppsdocka	—	2,570	76	2,646	9	737	3,136	374	—	—	—	—	95
Helsingfors Skeppsvarf	—	102	317	419	10	476	80	6,270	—	30	5	35	35
Helsingin rautateol. osakeyhtiö	—	495	34	529	21	108	9	800	—	—	3	3	—
Högfors, i Pyhäjärvi s:n	—	1,178	—	1,178	7	51	—	—	—	—	6	6	7
Osbergiska, i Helsingfors	—	850	620	1,470	14	320	—	—	—	—	—	—	107
J. D. Stenberg & Söners, i Helsingfors	—	—	60	60	331	528	32	7,925	—	30	—	30	—
John Stenbergs, i H:fors	340	34	59	93	—	—	—	—	—	—	—	—	33
Strömfors bruk, i Strömfors socken	—	71	—	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—
D. J. Wadéns, i H:fors	4	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	8
	944	5,770	1,229	6,999	499	8,693	3,386	30,672	340	202	46	248	376
Åbo o. Björneborgs län.													
Björneborgs, i Björneborg	—	1,117	15	1,132	11	438	62	1,500	—	—	50	50	126
Crichton & C:o, i Åbo	—	506	319	825	632	2,988	561	3,500	—	—	405	405	390
Dalsbruk, i Kimito s:n	—	237	—	237	95	18	5	—	—	—	—	—	8
Mathildedals bruk, i Bjerno socken	—	967	—	967	85	185	225	1,234	—	28	—	28	23
Åbo Jernmanuf. bolag	—	388	25	413	45	346	36	—	—	6	16	22	20
Åbo mek. verkst. aktiebol.	—	119	51	170	2	255	51	—	—	51	5	56	17
	—	3,334	410	3,744	870	4,230	940	6,234	—	85	476	561	584
Tavastehus län.													
Finlayson & C:o, i T:fors	—	85	100	185	—	26	—	40	29	—	—	—	—
Forssa, i Tammela s:n	—	27	58	85	—	13	—	—	—	—	—	—	18
Nokia, i Birkkala s:n	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
T:fors linne- o. jernm. a. bol.	—	120	180	300	3	342	20	2,660	—	30	—	30	—
	—	232	338	570	3	381	20	2,700	29	30	—	30	18

	Tackjern	Smidesjern			Stål	Plåt	Vinkel- och spantjern	Tuber	Tackjernsrör	Nitar			Öfrigt metall och råmaterial
		Inhemskt	Utländskt	Summa						Inhemska	Utländska	Summa	
Wiborgs län.													
Galléns, i Wiborg . . .	—	271	—	271	200	231	82	700	—	27	—	27	77
W. Gutzeit & C:o, i Kotka	—	83	—	83	6	—	—	—	—	—	—	—	7
Paul Wahl & C:o, i Wiborg	200	31	—	31	11	—	—	—	—	—	—	—	920
Willmanstrands, i W:strand	16	84	—	84	—	11	2	163	—	—	—	—	3
St Michels län.													
Lehtoniemi, i Jorois s:n	600	450	—	450	—	300	—	300	—	10	—	10	—
Kuopio län.													
Puhos, i Kides socken .	488	130	—	130	15	499	161	1,232	—	15	14	29	17
Strömdals, i Nilsjä socken	—	24	—	24	9	34	—	—	—	—	—	—	8
Warkaus, i Leppävirta s:n	—	424	9	433	—	1,300	224	2,067	—	82	—	82	24
Wärtsilä, i Tohmajärvi s:n	—	277	—	277	13	125	20	350	85	—	—	—	—
Wasa län.													
Wasa m. v., i Nikolaistad	—	4	40	44	60	10	5	74	—	—	2	2	16
Uleåborgs län.													
Bröder Friis', i Kalajoki .	1,000	80	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—	20
Uleåborgs mek. verkstad .	—	—	98	98	69	242	20	280	85	6	—	6	—
	1,000	80	98	178	69	242	20	280	85	6	—	6	20
Summa för privat. verkst.	3,248	11,194	2,124	13,318	1,755	16,056	4,860	44,772	539	457	538	995	2,070
Statsjernvägarnes mekaniska verkstäder.													
Verkstaden i Helsingfors .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
” i Hangö . . .	136	114	—	114	1	—	—	—	—	—	—	—	2
” i Åbo . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
” i Wiborg . . .	—	150	—	150	12	109	—	—	—	18	—	18	46
” i Kuopio . . .	—	31	—	31	—	7	—	—	—	1	—	1	1
” i Nikolaistad .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
” i Uleåborg . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	136	295	—	295	13	116	—	—	—	19	—	19	49
Summa för hela landet	3,384	11,489	2,124	13,613	1,768	16,172	4,860	44,772	539	476	538	1,014	2,119

Ann. Uti angifna 5,700 dt plåt för brobyggnadsverkstaden i Helsingfors ingår allt vid nämnda verkstad förbrukadt järnmaterial.

Vid Fiskars finsmidesverk förbrukades 128 dt ebholtz.

Af inhemskt ursprung voro 1,800 dt tackjern; 152 dt stål; 1,230 dt plåt, deraf 910 dt förbrukades vid Warkaus och 155 vid Puhos; 389 dt spant- och vinkeljern, deraf 224 dt för Warkaus och 135 för Puhos; samt 85 dt tackjernsrör.

Öfversigt af tillverkningsvärdet vid bergverk, bruk och mekaniska verkstäder år 1890.

	<i>Fmk.</i>	Summa <i>Fmk.</i>
Nylands län.		
Helsingfors stad.		
Berggrens mekaniska verkstad	90,940	
Brobyggnadsaktiebolagets d:o d:o	150,000	
Gasverkets mekaniska verkstad	222,728	
Helsingfors Skeppsdocka	900,000	
Helsingfors Skeppsvarf	475,958	
Helsingin rautateollisuus osakeyhtiö	112,600	
Osbergiska verkstaden	403,000	
J. D. Stenberg & Söners mekaniska verkstad	480,000	
John Stenbergs maskinfabrik	96,000	
D. J. Wadéns elektro mekaniska verkstad	55,000	
Statsjernvägarnes mekaniska verkstad	1,190,483	4,176,709
Borgå stad.		
Borgå mekaniska verkstad		54,000
Hangö stad.		
Statsjernvägarnes mekaniska verkstad		95,870
Raseborgs härad.		
I Ingå socken: Fagerviks bruk	70,721	
" Karis " Svartå "	61,000	
" Pojo " Billnäs "	164,050	
" d:o " Fiskars "	1,060,500	
" d:o " Äminnefors "	290,000	
" Tenala " Koskis "	95,977	
" d:o " Skogby "	75,000	
" d:o " Trollshofda "	319,500	2,136,748
Lojo härad.		
I Pyhäjärvi socken: Högfors bruk		430,000
Helsinge härad.		
I Thusby socken: Mariefors bruk		164,689
Pernå härad.		
I Strömfors socken: Strömfors bruk		102,488
Summa för 24 verk i Nylands län		7,160,504
Åbo och Björneborgs län.		
Åbo stad.		
W:m Crichton & C:o mekaniska verkstad	1,926,864	
Åbo jernmanuf.bolags d:o d:o	427,700	
Åbo mekaniska verkstads aktiebolag	200,000	
Åbo Klippspiksfabrik	195,000	
Statsjernvägarnes mekaniska verkstad	110,773	2,860,337

	<i>Fmg.</i>	<i>Summa</i> <i>Fmg.</i>
Björneborgs stad.		
Björneborgs mekaniska verkstad		832,900
Halikko härad.		
I Kimito socken: Björkboda bruk	150,000	
” d:o ” Dalsbruk ”	1,050,000	
” Bjerno ” Mathildedals bruk	443,385	
” ” Näse ”	76,322	
” ” Tykö ”	294,000	
” ” Kirjakkala ”	122,500	2,136,207
Ufsby härad.		
I Ufsby socken: Fredriksfors och Fredriksbergs bruk	103,000	
” Norrmarks ” Norrmarks bruk	73,000	
” Eura ” Kautua ”	68,190	244,190
Loimijoki härad.		
I Loimijoki socken: Loimijoki Spikfabrik		516,800
Summa för 16 verk i Åbo län		6,590,434
Tavastehus län.		
Tammerfors stad.		
Finlayson & C:o mekaniska remontverkstad	120,000	
Tammerfors linne- och jernmanuf. bol. mek. verkstad	510,600	630,600
Birkkala härad.		
I Birkkala socken: Nokia mek. remontverkstad		42,125
Tammela härad.		
I Tammela socken: Forssa mekaniska remontverkstad	75,000	
I Jokkis kapell: Jokkis gods aktiebolags spikfabrik	600,000	675,000
Hauho härad.		
I Loppis socken: Rautakoski bruk		28,000
Hollola härad.		
I Padasjoki socken: Wieru bruk		51,700
Summa för 7 verk i Tavastehus län		1,427,425
Wiborgs län.		
Wiborgs stad.		
Galléns mekaniska verkstad	300,000	
Paul Wahl & C:o mekaniska verkstads elektr. afdelning	254,775	
Statsjernvägarnes mekaniska verkstad	110,973	665,748
Willmanstrands stad.		
Willmanstrands mekaniska verkstad		11,150

	<i>Fmf.</i>	Summa <i>Fmf.</i>
Kotka stad.		
W. Gutzeit & C:o mekaniska verkstad		30,000
Stranda härad.		
I Wiborgs socken: Pero Spikfabrik		195,000
Äyräpää härad.		
I Rautus socken: Sumbula bruk		40,000
Salmis härad.		
I Impilaks socken: Pitkäranta kopparverk	851,257	
I d:o " Wälimäki jerngrufva	36,700	
I Suojärvi " Suojärvi bruk	111,300	999,257
	Summa	1,941,155
Sjömalm för Suojärvi bruk ur 6 sjöar		38,430
Summa för 9 verk, 1 grufva och 6 malmsjöar i Wiborgs län		1,979,585
S:t Michels län.		
Jokkas härad.		
I Pieksämäki socken: Haapakoski bruk		165,000
I Jorois " Lehtoniemi mekaniska verkstad		100,000
Rantasalmi härad.		
I Rantasalmi socken: Oravi bruk		210,000
	Summa för 3 verk	475,000
Sjömalm för 2 bruk ur 46 sjöar		80,469
Summa för 3 verk och 46 malmsjöar i S:t Michels län		555,469
Kuopio län.		
Kuopio stad.		
Statsjernvägarne mekaniska verkstad		35,647
Pielisjärvi härad.		
I Pielisjärvi socken: Pankakoski bruk	85,000	
" Nurmes " Kuokkaskoski bruk	168,990	253,990
Ilomants härad.		
I Tohmajärvi socken: Wärtsilä bruk	1,154,047	
" Ilomants " Möhkö "	310,000	1,464,047
Libelits härad.		
I Kides socken: Puhos mekaniska verkstad		166,500
Idensalmi härad.		
I Idensalmi socken: Jyrkkä bruk	71,958	
" " " Salahmi "	50,148	
" Nilsjä " Strömsdals	420,000	542,106

	<i>Fmy.</i>	Summa <i>Fmy.</i>
Kuopio härad.		
I Karttula socken: Karttula bruk		120,000
Rautalampi härad.		
I Leppävirta socken: Warkaus bruk		714,221
Summa för 11 verk		3,296,511
Sjömalm för 8 bruk ur 131 sjöar		324,885
Summa för 11 verk och 131 malmsjöar i Kuopio län		3,621,396
Wasa län.		
Nikolaistad.		
Wasa mekaniska verkstad	50,700	
Statsjernvägarnes mekaniska verkstad	55,583	106,283
Korsholms härad.		
I Storkyro socken. Orisbergs bruk		41,500
Kuortane härad.		
I Etseri socken: Inha bruk		86,700
Laukkas härad.		
I Petäjävesi socken: Koskensaari bruk	77,000	
„ Saarijärvi „ Kiminki bruk	6,000	83,000
Summa för 6 verk		317,483
Sjömalm för Kiminki bruk ur 3 sjöar		2,888
Summa för 6 verk och 3 malmsjöar i Wasa län		320,371
Uleåborgs län.		
Uleåborgs stad.		
Uleåborgs mekaniska verkstad	259,473	
Statsjernvägarnes mekaniska verkstad	44,298	303,771
Salo härad.		
Bröder Friis mekaniska verkstad		50,000
Lappmarkens härad.		
I Enare socken: 53 st. guldvaskerier		57,152
Summa för 3 verk och 53 guldvaskerier i Uleåborgs län		410,923
Summa produktionsvärde		22,066,107

Häraf belöpa sig 20,422,480 *Fmy.* å enskilda verk och 1,643,627 *Fmy.* på statsjernvägarnes mekaniska verkstäder.

Ofvan anförda privata inrättningar, sjöar och grufvor utgöras af 39 jernbruk, 35 mekaniska verkstäder, 4 spikfabrik, 1 kopparverk, 53 guldvaskerier, 1 jerngrufva och 186 malmförande sjöar.

Öfversigt af förbrukningen af bränsle och tackjern vid bruk och mekaniska verkstäder år 1890.

	Ved	Träkol	Stenkol	Koks	Tackjern		
					Inh.	Utl.	Summa
					m ³	m ³	dt
Nylands län.							
Berggrens mek. verkstad . . .	603	27	900	120	—	—	—
Billnäs bruk	2,400	4,500	2,300	80	4,702	—	4,702
Borgå mek. verkstad	508	62	280	40	—	—	—
Brobyggn. akt. bol. mek. verkst.	942	20	800	—	—	200	200
Fagerviks bruk	—	2,110	—	—	2,579	—	2,579
Fiskars "	15,160	8,673	11,300	460	32,300	1,410	33,710
Gasverkets mek. verkstad . . .	—	—	—	—	400	—	400
Helsingfors Skeppsdocka	1,206	41	3,200	1,000	665	1,932	2,597
Helsingfors Skeppsvarf	1,000	85	800	400	—	1,071	1,071
Högfors bruk	4,502	1,490	250	1,350	6,443	7,012	13,455
Koskis "	—	7,043	—	—	—	—	—
Mariefors "	—	3,190	220	410	3,147	638	3,785
Nissinens mek. verkstad	973	25	520	85	—	—	—
Osbergiska verkstaden	—	82	1,500	1,000	—	3,000	3,000
Skogby bruk	—	6,600	—	—	—	—	—
Stenb. & Söners mek. verkst.	2,450	49	4,610	1,450	670	3,250	3,920
John Stenbergs " "	754	3	50	60	—	340	340
Strömfors bruk	—	3,294	—	—	1,760	1,700	3,460
Svartå "	—	2,000	—	—	—	2,580	2,580
Trollshofda "	19,700	17,370	—	—	—	—	—
Wadens mek. verkstad	—	—	—	660	—	—	—
Åminnefors bruk	7,411	—	2,540	—	1,360	5,780	7,140
	57,609	56,664	29,270	7,115	54,026	28,913	82,939
Åbo och Björneborgs län.							
Björkboda bruk	565	297	130	65	—	—	—
Björneborgs mek. verkstad . . .	6,400	2,133	400	2,560	—	7,213	7,213
Crichton & Co " "	6,004	554	6,570	2,500	131	1,056	1,187
Dalsbruk	19,597	7,914	63,883	338	23,359	11,464	34,823
Fredriksbergs bruk	—	1,325	—	—	386	962	1,348
Fredriksfors "	—	4,456	—	130	1,082	725	1,807
Loimijoki Spikfabrik	—	—	51	3,248	—	—	—
Kautua bruk	—	3,066	—	—	450	2,034	2,484
Mathildedals "	5,330	1,455	4,240	720	7,375	1,330	8,705
Norrmarks "	—	2,092	—	—	1,149	1,112	2,261
Näse "	—	3,163	—	—	3,664	—	3,664
Tykö "	—	19,405	—	—	—	—	—
Kirjakkala "	—	4,055	—	—	4,655	—	4,655
Åbo jernmanuf. b. mek. verkst.	2,314	530	—	1,500	140	2,400	2,540
Åbo mekaniska verkstad	1,255	117	700	440	—	1,182	1,182
Åbo Spikfabrik	1,507	—	—	—	—	—	—
	42,972	50,562	75,974	11,501	42,391	29,478	71,869

	Ved	Träkol	Stenkol	Koks	Tackjern		
					Inh.	Utl.	Summa
					m ³	m ³	dt
Tavastehus län.							
Forssa mek. verkst.	2,260	600	—	212	—	1,028	1,028
Jokkis " "	795	4,828	522	1,867	3,501	1,515	5,016
Rautakoski bruk	—	1,159	—	—	254	687	941
Tammerfors mek. verkstad	1,217	1,038	160	1,050	—	5,214	5,214
Wiern bruk	—	2,831	—	—	455	1,360	1,815
	4,272	10,456	682	3,129	4,210	9,804	14,014
Wiborgs län.							
Gallens mek. verkstad	3,088	1,125	960	570	1,224	1,381	2,605
Gutzeit & Co " "	—	—	—	147	273	296	569
Pitkäranta bruk	93,160	697	361	826	—	—	—
Sumbula "	1,500	61	10	210	188	74	262
Suojärvi "	6,700	11,800	—	—	—	—	—
Grönlunds m. v.	132	44	—	—	16	—	16
	104,580	18,727	1,331	1,753	1,701	1,751	3,452
S:t Michels län.							
Haapakoski bruk	3,760	13,500	20	—	501	—	501
Oravi "	20,728	4,100	—	—	9,032	—	9,032
	22,228	17,600	20	—	9,533	—	9,533
Kuopio län.							
Jyrkkä bruk	625	7,033	—	—	165	—	165
Karttula "	5,715	8,100	—	—	—	—	—
Kuokkastenkoski bruk	—	15,500	—	—	—	—	—
Möhkö "	27,935	24,130	—	—	—	—	—
Pankakoski "	1,930	10,800	—	—	—	—	—
Puhos mek. verkstad	—	1,154	56	140	488	—	488
Salahmi bruk	6,910	5,617	—	—	—	—	—
Strömsdals "	48,900	19,604	—	1,060	14,818	—	14,818
Warkaus "	28,900	1,600	—	357	15,993	—	15,993
Wärtsilä "	25,342	13,146	32	381	37,769	55	37,824
	146,257	106,684	88	1,938	69,233	55	69,288
Wasa län.							
Inha bruk	—	298	—	—	2,851	137	2,988
Koskensari "	—	2,308	—	—	1,700	—	1,700
Kiminki "	—	989	—	—	—	—	—
Orisbergs "	—	1,563	—	—	1,035	350	1,385
Wasa mek. verkstad	706	33	150	400	—	600	600
	706	5,191	150	400	5,586	1,087	6,673
Uleåborgs län.							
Uleåborgs mek. verkst.	1,168	603	265	545	—	3,015	3,015
Summa	379,792	261,487	107,780	26,381	186,680	74,103	260,783

Antal arbetare och befolkning vid bruk och mekaniska verkstäder år 1890.

	Öfver 18 år		Från 15—18 år		Under 15 år		Summa	Hela befolkningen vid bruket uppgår till
	Finner	Utlänningar	Finner	Utlänningar	Finner	Utlänningar		
Nylands län.								
Berggrens mekaniska verkstad	28	4	2	—	1	—	35	35
Billnäs bruk	28	20	8	—	1	—	57	201
Borgå mekaniska verkstad	21	1	3	—	—	—	25	25
Brobyggn. akt. bol. mek. verkstad	50	—	3	—	—	—	53	53
Fagerviks bruk	11	1	1	—	—	—	13	274
Fiskars	162	1	35	—	14	—	212	940
Gasverkets mekan. verkstad	75	5	8	—	—	—	88	88
Helsingfors Skeppsdocka	311	1	15	—	—	—	327	327
Helsingfors Skeppsvarf	92	—	—	—	—	—	92	98
Högfors bruk	146	6	7	2	5	—	166	522
Koskis	18	—	1	—	—	—	19	265
Mariefors	27	—	5	—	—	—	32	96
H:fors jernindustri akt. bol. (Nissinens)	37	—	6	—	—	—	43	43
Osbergs mekan. verkstad	148	2	10	—	—	—	160	160
Skogby bruk	28	2	4	—	5	—	39	150
Stenberg & Söners mek. verkstad	175	—	14	—	—	—	189	189
John Stenbergs	32	2	5	—	—	—	39	42
Strömfors bruk	13	3	6	1	2	—	25	813
Svartå	15	—	—	—	—	—	15	300
Trollshofda	41	—	1	—	—	—	42	190
Wadéns mek. verkstad	25	—	2	—	—	—	27	27
Åminnefors bruk	34	7	2	—	5	—	48	178
Statsjernv. mek. verkstad i Hangö	34	—	1	—	1	—	36	36
” ” ” i Helsingfors	63	—	4	—	—	—	67	67
	1,614	55	143	3	34	—	1,849	5,119
Åbo och Björneborgs län.								
Björkboda bruk	39	5	4	—	3	—	51	120
Björneborgs mek. verkstad	266	13	37	—	—	—	316	316
Crichton & C:o	621	14	31	—	5	—	671	671
Dalsbruk	250	10	15	1	6	3	285	1,070
Fredriksbergs bruk	4	2	—	—	—	—	6	33
Fredriksfors	121	1	6	1	3	—	132	290
Kautua	12	—	—	—	—	—	12	223
Loimijoki Spikfabrik	48	7	5	—	1	1	62	62
Mathildedals bruk	113	—	5	—	12	—	130	350
Norrmarks	10	2	2	—	—	—	14	140
Näse	5	4	1	3	—	—	13	36
Tykö	23	—	1	—	—	—	24	24
Kirjakkalå	12	7	2	—	1	—	22	219
Åbo Jernmanuf. bol. mek. verkstad	114	2	13	—	—	—	129	129
Åbo mekaniska verkstad	80	—	2	—	1	—	83	120
Åbo Klippspikfabrik	12	10	5	4	1	1	33	33
Statsjernv. mek. verkstad i Åbo	63	—	4	—	—	—	67	67
	1,793	77	133	9	33	6	2,050	3,903

	Öfver 18 år		Från 15—18 år		Under 15 år		Summa	Hela befolkningen vid bruket uppgår till
	Finner	Utlänningar	Finner	Utlänningar	Finner	Utlänningar		
Tavastehus län.								
Finlayson & C:o mek. verkstad	50	2	1	—	—	—	53	53
Forssa mek. verkstad	47	—	3	—	—	—	50	50
Jokkis bruk	75	11	17	—	3	—	106	106
Nokia mek. verkstad	19	1	1	—	—	—	21	21
Rautakoski bruk	6	—	—	—	1	—	7	37
Tammerfors lin. o. j. m. b. mek. verkst.	145	6	9	—	—	—	160	166
Vieru bruk	7	3	3	—	—	—	13	13
	349	23	34	—	4	—	410	446
Wiborgs län.								
Gallens mek. verkstad	109	—	10	—	—	—	119	129
Getzeit & C:o mek. verkstad	6	—	1	—	—	—	7	7
Pero bruk	45	—	3	—	—	—	48	48
Pitkäranta bruk	610	2	32	—	38	—	682	2,912
Sumbula ”	20	—	3	—	—	—	23	23
Suojärvi ”	50	—	—	—	—	—	50	260
Wiborgs elektr. verkstad	54	1	5	—	—	—	60	60
Grönlunds mek. verkstad i W:strand	4	—	1	—	—	—	5	5
Statsjernv. mek. verkst. i Wiborg	32	—	2	—	—	—	34	34
	930	3	57	—	38	—	1,028	3,478
S:t Michels län.								
Haapakoski bruk	70	—	4	—	—	—	74	150
Lehtoniemi verkstad	65	—	10	—	—	—	75	100
Oravi bruk	350	16	5	1	—	—	372	625
	485	16	19	1	—	—	521	875
Kuopio län.								
Jyrkkä bruk	16	—	3	—	—	—	19	142
Karttula ”	78	2	—	—	—	—	80	350
Kuokkastenkoski bruk	29	—	—	—	—	—	29	150
Möhkö bruk	65	—	2	—	—	—	67	345
Pankakoski ”	40	—	—	—	—	—	40	260
Puhois mek. verkstad	111	—	8	—	1	—	120	320
Salahmi bruk	14	—	4	—	—	—	18	287
Strömsdals ”	158	2	19	—	14	—	193	604
Warkaus ”	254	—	25	—	—	—	279	1,000
Wärtsilä ”	338	2	23	—	—	—	363	873
Statsjernv. mek. verkst. i Kuopio	18	—	2	—	—	—	20	20
	1,121	6	86	—	15	—	1,228	4,351
Wasa län.								
Inha bruk	38	3	4	—	—	—	45	121
Kiminki bruk	9	—	—	—	—	—	9	125
Koskensaari bruk	47	1	—	1	3	—	52	102
Orisbergs ”	5	—	—	—	—	—	5	241
Wasa mek. verkstad	22	—	2	—	—	—	25	25
Statsjernv. m. v. i Nikolaistad	25	—	4	—	1	—	29	29
	146	4	10	1	4	—	165	643
Uleåborgs län.								
Uleåborgs mek. verkstad	71	—	14	—	—	—	85	85
Statsjernv. m. v. i Uleåborg	26	—	1	—	—	—	27	27
	97	—	15	—	—	—	112	112
Summa	6,535	184	497	14	128	5	7,363	18,927

Utförda nybyggnader och andra förändringar vid bruken och verkstäderna år 1890.

Nylands län.	
Billnäs bruk	Manufakturverkstad, klensmedja o. magasin för manuf. verkstaden uppförda.
Borgå mek. verkstad	Ny maskin- och pannverkstad. Slip för ångbåtar å Näse egendom i Borgå s:n.
Fagerviks bruk	En ramsåg, en takspånsåg, en smergelmaskin.
Fiskars "	En arbetarbostad. En spårväg till Skuru under byggnad.
Helsingfors Skeppvarf	Ett större förrådsmagasin.
Koskis bruk	Masugnsbyggnaden raserades och jennades med mar- ken i Augusti, till följe af att grunden gifvit efter och remnor uppstått i murarne.
Mariefors bruk	En vattendamm af sten.
Osbergs mek. verkstad	En ny flygelbyggnad af sten i två våningar.
Stenberg & Söners mek. verkstad	Ett magasin under plåttak.
Strömfors bruk	En arbetarebostad uppförd.
Åbo och Björneborgs län.	
Crichton & C:o mek. verkstad	Två öppna arbetsskjul upphygda.
Dalsbruk	Inrättning för tillv. af pressad spik. Kran och skänk för 8 tons. Kokill grop vid Martinverket.
Loimijoki Spikfabrik	En byggn. för sortering af spik; en d:o för klippning af plåt; en arbetarebostad; 3 nya spikmaskiner uppställda.
Mathildedals bruk	En arbetarebostad med 16 eldstäder.
Åbo Jernmanuf. bol. mek. verkstad	En större uppsättningsverkstad. Gjuteriet tillbyggt med 30 fot.
Åbo mek. verkstad	Ny plåtslagarverkstad i stället för den 18 ²² /iv 90 nedbrunna.
Tavastehus län.	
Forssa mek. verkstad	Gjuteri af tegel.
Jokkis bruk	En hvalfd grästenskällare för upplag af oljor; en ny vattenqvarn med 3 par stenar.
Wiborgs län.	
Pitkäranta bruk	Åtta arbetarebostäder uppförda.
Sumbula "	Ett vattenhjul om 13 hkr. En blåsmaskin.
Suojärvi "	En byggnad af sten för maskinafdelningen.
St Michels län.	
Haapakoski bruk	En mindre ramsåg.
Kuopio län.	
Karttula bruk	Två kolugnar, en ångqvarn, en arb. bostad; reparerat valsverket.
Pankakoski bruk	En landsvägsbro. En arbetarebostad om 6 rum.
Puhois mek. verkstad	Ett större båtskjul med två bäddar.
Salahmi bruk	Folkskolehuset tillbyggt.
Strömsdals bruk	Mekaniska verkstaden helt och hållet nybyggd; 3 kol- ugnar, 1 puddelugn, 1 arbetarbostad; uppsatt en ånghammare med dertill hörande ångpanna.
Wärtsilä "	En masugnsvarmapparat jemte gasuttag, en torfkoks- ningsugn, en förvärmningsugn för martinverket, ett fattighus, en torftäckt oljekällare af tegel. Hela martinverksbyggnaden och den del af vals- verket, som nedbrann d. 13 juli, hafva återuppförts och försetts med plåttak; kontorslokalen tillbyggt och en förlustselokal för bruksfolket uppförd.
Wasa län.	
Inha bruk	1 mindre arbetarebostad uppförd.

Uppgifna olyckshändelser vid bruk och verkstäder år 1890.

Nylands län.	
Berggrens mek. verkstad	En arbetare brutit sin arm.
Brobyggn. akt. bol. mek. verkst.	Tre smärre olycksfall (klämd fot, brutet skenben samt skadad hand).
Fagerviks bruk	En murare bortskjutit två fingrar. En smed brutit ett ben. En gosse brutit nacken under lek och dött.
Gasverkets mek. verkstad	Två mindre skador å hand.
Osbergiska verkstaden	Tillsammans 19 olycksfall.
Stenberg & Söners mek. verkstad	14 st. mindre olycksfall.
Trollshofda bruk	En gosse klämd af en malmvagn.
Äminnefors „	En karl bränt sig i valsverket.
Åbo och Björneborgs län.	
Björkboda bruk	3 mindre olyckor i pressarne.
Björneborgs mek. verkstad	18 mindre olycksfall.
Dalsbruk	En arbetare förlorat tre fingrar.
Loimijoki Spikfabrik	Ett olycksfall med dödlig utgång, förorsakadt af fall genom fönstret.
Mathildedals bruk	En arbetare förlorat ett öga.
Tavastehus län.	
Finlayson & C:o mek. verkstad	Tre arbetare skadat sina fingrar.
Wiborgs län.	
Pitkäranta bruk	En insomnad arbetare bränt sig dödligt på ifrån ett ångmaskinsrör utströmmande ånga.
St Michels län.	
Oravi bruk	Ett olycksfall med dödlig utgång, till följd af os.
Kuopio län.	
Karttula bruk	2 kolugnar brunnit.
Strömsdals „	En arbetare skadat ett öga.
Warkaus „	16 personer skadade.
Wärtsilä „	Ett olycksfall med dödlig utgång, 18 af mindre betydighet.
Uleåborgs län.	
Uleåborgs mek. verkstad	En arbetare skadat ett finger, en annan ett öra.

Uppgifter öfver arbetarekassor vid bruk och verkstäder år 1890.

	Fattigkassa	Sjukkassa	Sparkassa	Skolkassa	Summa
	<i>Fmf.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>Fmf.</i>
Nylands län.					
Billnäs bruk	1,701	440	—	—	2,141
Fagerviks bruk	2,401	—	—	1,076	3,477
Fiskars bruk	—	12,700	10,936	417	24,053
Gasverkets mek. verkstad .	—	8,300	—	—	8,300
Helsingfors Skeppsdocka .	—	4,930	—	—	4,930
Högfors bruk	—	—	—	1,884	1,884
Koskis ”	2,700	—	—	—	2,700
Stenberg & Söners m. verkst.	—	1,250	—	—	1,250
Strömfors bruk	10,000	1,745	—	—	11,745
Wadéns mek. verkstad . .	—	5,000	—	—	5,000
Åbo o. Björneborgs län.	16,802	34,365	10,936	3,377	65,480
Björneborgs mek. verkstad	—	1,200	—	—	1,200
Crichton & Co ” ”	—	6,221	—	—	6,221
Dalsbruk	—	11,000	22,080 ¹⁾	—	33,079
Fredriksfors bruk	10,000	—	—	—	10,000
Mathildedals ”	1,607	—	—	—	1,607
Norrmarks ”	20,000	—	—	—	20,000
Åbo Jernmanuf. bol. m. v.	—	6,780	—	—	6,780
Tavastehus län.	31,607	25,201	22,080	—	78,887
Finlayson & Co m. verkst. ²⁾	102,871	—	2,431,081	—	2,533,952
Jokkis bruk	—	2,600	—	—	2,600
Tammerfors mek. verkstad	—	24,309	—	—	24,309
Wiborgs län.	102,871	26,909	2,431,081	—	2,560,861
Pitkäranta bruk	—	4,136	—	—	4,136
S:t Michels län.					
Haapakoski bruk	—	222	—	—	222
Oravi bruk	—	335	—	335	670
Kuopio län.		557		335	892
Karttula bruk	2,000 ³⁾	—	—	—	2,000
Möhkö ”	—	990	7,405	—	8,395
Strömsdals bruk	—	—	—	17,386 ⁴⁾	17,386
Wärtsilä ”	10,448 ⁵⁾	11,942 ⁶⁾	23,121	310	45,821
Uleåborgs län.	12,448	12,932	30,526	17,696	73,602
Uleåborgs mek. verkstad .	—	820	—	—	820
Summa	163,728	104,920	2,494,623	21,408	2,784,678

¹⁾ Deraf 16,236 mk 48 pi belöpa sig på en pensionskassa och 5,843 mk 51 pi på en sparkassa. — ²⁾ Kassan afser hela bomullsspinneriet. — ³⁾ Gemensam fattig-, sjuk- och skolkassa. — ⁴⁾ Skol- och kyrkokassa. — ⁵⁾ Hvertill komma 5,385 mk för nyuppfördt fattighus. — ⁶⁾ Deraf 9,500 mk understöds-kassa.

Summarisk uppgift på antal ugnar, hårdar, valsverk och maskiner m. m. vid bruk och verkstäder år 1890.

	st.		st.
1. Masugnar	18	43. Spikmaskiner	86
2. Rostugnar	23	44. Sömmaskiner	5
3. Varmapparater (masugns) för gas	11	45. Nitnagelmaskiner	8
4. D:o (d:o) för ved	2	46. Tråddragningsmaskiner	12
5. Harkugnar	6	47. Vattenqvarnar	35
6. Kolugnar	105	48. Ångqvarnar	7
7. Vedtorkugnar	26	49. Dynamomaskiner	23
8. Gasgeneratorer	17	50. Kollerqvarnar	13
9. Martinugnar	3	51. Gjuteri-formmaskiner	16
10. Puddelugnar för ved	30	52. Svarfmaskiner för metall	348
11. D:o för gas	5	53. Smergelmaskiner	78
12. Vällugnar för ved	20	54. Slipmaskiner	78
13. D:o för gas	4	55. Jernhyfvelmaskiner	88
14. Plåtflamugnar vid bruk	2	56. Borrmaskiner	325
15. D:o d:o verkstäder	15	57. Cylinderborrmaskiner	7
16. Franche comté hårdar	38	58. Stickmaskiner	48
17. Smält- och räck-hårdar	6	59. Centrermaskiner	5
18. Härdnings- och glödugnar	16	60. Putsmaskiner	24
19. Kupolugnar	55	61. Fräsmaskiner	36
20. Torkugnar	46	62. Gångmaskiner	65
21. Degelsmältugnar	62	63. Punch och saxmaskiner	77
22. Smedjehårdar	401	64. Pressmaskiner	39
23. Ånghammare	42	65. Plåtböjningsmaskiner	29
24. Vattenhammare, räck-	32	66. Plåtriktningmaskiner	5
25. D:o, smält-	14	67. Nagelnitmaskiner	2
26. Knippammare	21	68. Hydrauliska maskiner	4
27. Spikammare	25	69. Cirkelsågar för jern	7
28. Fjeder-, rem- och luftammare	20	70. D:o för trä	101
29. Blåsmaskiner	82	71. Vedsaxar	4
30. Fläktar	93	72. Ramsågar	32
31. Ångmaskiner	104	73. Bandsågar	23
32. Fasta ångpannor	114	74. Hyfvelmaskiner för trä	38
33. Lokomobil	19	75. Spåntmaskiner	12
34. Vattenhjul	158	76. Svarfmaskiner för trä	63
35. Turbiner	60	77. Lyft- och löpkranar	65
36. Grofvalsverk	4	78. Mastkranar	24
37. Stångjernsvalsverk	9	79. Torfberedningsmaskiner	8
38. Finvalsverk	4	80. Fartygssliper, vanliga	24
39. Trådvalsverk	2	81. D:o, rull-	7
40. Plåtvalsverk	3	82. Spårvägar, meter	25,000
41. Plåtklippmaskiner	50	83. Torrdocka	1 ¹⁾
42. Svickmaskiner	7		

¹⁾ Utom torrdockan i Helsingfors finnes en liten torrdocka vid Mühkö i samband med en kanal försedd med 4 mindre slussar.

**Öfversigt af produktionens mängd och art samt arbetspersonal
vid handtverkerier och fabriker inom metall-
industrin år 1890.**

Produktionens mängd och art	Arbetspersonal.									
	Under 15 år		Emellan 15—18 år		Öfver 18 år		Summa			
	manl.	qvinnl.	manl.	qvinnl.	manl.	qvinnl.	manl.	qvinnl.		
Grof- och finsmiden.										
Nylands län	Diverse smidesarbeten		1	—	17	—	259	2	277	2
Åbo "	" "		—	—	18	—	157	1	175	1
Tavastehus län	" "		1	—	16	—	118	1	185	1
Wiborgs "	" "		—	—	14	—	147	—	161	—
S:t Michels "	" "		—	—	3	—	31	—	34	—
Kuopio "	" "		—	—	13	—	80	—	93	—
Wasa "	" "		2	—	7	1	87	—	96	1
Uleåborgs "	" "		—	—	9	1	27	—	36	1
			4	—	97	2	906	4	1007	6
Kopparlagerier.										
Nylands län	Diverse kopparslag. arb.		—	—	5	—	45	1	50	1
Åbo "	" "		2	—	5	—	33	—	40	—
Tavastehus län	" "		1	—	18	—	51	—	70	—
Wiborgs "	" "		—	—	4	—	12	—	16	—
S:t Michels "	" "		—	—	10	—	8	—	18	—
Kuopio "	" "		—	—	5	—	21	—	26	—
Wasa "	" "		1	—	6	—	37	—	44	—
Uleåborgs "	" "		—	—	3	—	3	—	6	—
			4	—	56	—	210	1	270	1
Hagelfabrik.										
Tavastehus län	14,875 kg blyhagel		—	7	—	—	2	7	2	14
Stilgjuteri.										
Nylands län	2,975 kg stilar		—	—	2	—	4	—	6	—
Guld- och silfversmiden.										
Nylands län	Diverse guldsmedsarb.		—	—	6	—	53	9	59	9
Åbo "	" "		1	—	11	—	50	5	62	5
Tavastehus län	" "		1	—	7	—	21	—	29	—
Wiborgs "	" "		1	—	10	—	15	—	26	—
S:t Michels "	" "		—	—	2	—	8	—	10	—
Kuopio "	" "		—	—	5	—	12	—	17	—
Wasa "	" "		—	—	4	—	30	1	34	1
Uleåborgs "	" "		1	—	4	—	11	—	16	—
			4	—	49	—	200	15	253	15

Produktionens mängd och art		Arbetspersonal							
		Under 15 år		Emellan 15—18 år		Öfver 18 år		Summa	
		manl.	qvinn.	manl.	qvinn.	manl.	qvinn.	manl.	qvinn.
Gelbgjuterier.									
Nylands län	Diverse gelbgjutararb.	1	—	9	—	56	1	66	1
Åbo "	" "	—	—	—	—	13	—	13	—
Tavastehus län	" "	—	—	3	—	8	—	11	—
Wiborgs "	" "	—	—	—	—	1	—	1	—
Kuopio "	" "	—	—	—	—	4	—	4	—
Wasa "	" "	—	—	1	—	14	2	15	2
Uleåborgs "	" "	—	—	6	—	16	—	22	—
		1	—	19	—	112	3	132	3
Förgyllareverk.									
Nylands län	Förgylln. o. glasmäst.arb.	—	—	2	—	5	—	7	—
Wiborgs "	" "	—	—	—	—	2	—	2	—
		—	—	2	—	7	—	9	—
Galvaniseringsfabrik.									
Wiborgs län	pertsplik galv.: 950 dt plåt, 2,120 dt bandjern, 40 dt plåtarbeten.	2	—	10	—	20	1	32	1
		—	—	—	—	—	—	—	—
Bleck- och plåtslagerier.									
Nylands län	Diverse bleck- och plåt- slagararbeten.	7	—	29	—	155	—	191	—
Åbo "	" "	8	—	19	—	83	2	110	2
Tavastehus län	" "	2	—	7	—	17	—	26	—
Wiborgs "	" "	—	—	8	—	38	—	46	—
S:t Michels "	" "	—	—	—	—	2	—	2	—
Kuopio "	" "	—	—	1	—	10	—	11	—
Wasa "	" "	—	—	1	—	9	—	10	—
Uleåborgs "	" "	1	—	2	—	10	—	13	—
		18	—	67	—	324	2	409	2
Filhuggerier.									
Nylands län	Omhuggning af filar	—	—	3	1	6	1	9	2
Åbo "	" "	—	—	3	—	3	—	6	—
Wasa "	" "	—	—	—	—	8	1	8	1
		—	—	6	1	17	2	23	3
Kardfabriker.									
Nylands län	480 p. kard., 24 p. skrub.	—	—	—	—	1	—	1	—
Tavastehus län	4,000 " d:o 300 " d:o	—	—	—	—	2	—	2	—
Wasa "	13,000 " d:o	—	—	1	—	1	2	2	2
		—	—	1	—	4	2	5	2
Nålfabriker.									
Åbo län	2,465 kg nålar, 382 kg hår- nålar, 170 kg krok	1	—	—	2	2	—	3	2
Tavastehus län	220 kg nålar, krok m. m.	—	—	—	—	1	—	1	—
Wiborgs "	Nålar, krok, hakor m. m.	—	—	—	—	1	—	1	—
		1	—	—	2	4	—	5	2

Produktionens mängd och art	Arbetspersonal								
	Under 15 år		Emellan 15—18 år		Öfver 18 år		Summa		
	manl.	qvinnl.	manl.	qvinnl.	manl.	qvinnl.	manl.	qvinnl.	
Varf.									
Wiborgs län	Diverse fartyg reparerade	—	—	2	—	8	—	10	—
Kuopio "	Lodjor; nybygda o. repar.	—	—	3	1	66	—	69	1
		—	—	5	1	74	—	79	1
Urmakerier.									
Nylands län	Iståndsättning och repara-	6	—	12	—	41	2	59	2
Åbo "	ationer af ur.	3	—	7	—	38	—	48	—
Tavastehus län	" "	2	—	5	—	28	—	35	—
Wiborgs "	" "	5	—	7	—	25	—	37	—
S:t Michels "	" "	—	—	—	—	10	—	10	—
Kuopio "	" "	—	—	4	—	12	—	16	—
Wasa "	" "	—	—	3	—	29	—	32	—
Uleåborgs "	" "	1	—	4	—	12	—	17	—
		17	—	42	—	195	2	254	2
Orgelbyggerier.									
Åbo län	4 orgelverk, 8 harmonier	1	—	1	—	20	—	22	—
Tavastehus län	Orgelverk	—	—	3	—	21	—	24	—
Wasa "	Orgelverk och harmonier	—	—	2	—	11	—	13	—
		1	—	6	—	52	—	59	—
Fabriker för musik-									
instrument.									
Nylands län	Förfärdigat och reparerat	—	—	2	—	7	—	9	—
Åbo "	blåsinstrument.	—	—	—	—	3	—	3	—
Kuopio "	Ett orgelharmonium; rep	—	—	—	—	2	—	2	—
	350 blåsinstrument.	—	—	—	—	—	—	—	—
	Reparat: af flygl. o. pianin.	—	—	—	—	2	—	2	—
		—	—	2	—	12	—	14	—
Fabrik för elektriska									
apparater.									
Åbo län	Uppsättn. af telefonledn.	—	—	—	—	4	—	4	—
	o. elektr. ringledningar.	—	—	—	—	—	—	—	—
Optisk och mekanisk									
verkstad.									
Nylands län	Optiska o. kirurg. instrum.	—	—	4	—	4	—	8	—
	Summa	52	7	368	6	2151	39	2571	52

**Öfversigt af produktionsvärdet vid fabriker och handtverkerier
inom metallindustrin år 1890.**

	I städer och köpingar			På landsbygden			Summa		
	Antal arbetsställen	Antal arbetare	Tillverkningsvärdet <i>Fm.</i>	Antal arbetsställen	Antal arbetare	Tillverkningsvärdet <i>Fm.</i>	Antal arbetsställen	Antal arbetare	Tillverkningsvärdet <i>Fm.</i>
Grof- och finsmidan.									
Nylands län	24	218	427,932	37	61	42,000	61	279	469,932
Åbo "	27	87	99,500	55	89	70,000	82	176	169,500
Tavastehus "	11	46	46,788	54	90	65,000	65	136	111,788
Wiborgs "	17	49	49,736	96	112	50,000	113	161	99,736
S:t Michels "	6	15	13,950	12	19	20,000	18	34	33,950
Kuopio "	14	47	44,053	22	46	30,000	36	93	74,053
Wasa "	22	50	45,333	24	47	52,000	46	97	97,333
Uleåborgs "	11	31	28,703	4	6	5,150	15	37	33,853
	132	543	755,995	304	470	334,150	436	1,013	1,090,145
Kopparslagerier.									
Nylands län	4	48	95,463	1	3	4,200	5	51	99,663
Åbo "	13	31	31,640	5	9	7,000	18	40	38,640
Tavastehus "	12	59	76,720	5	11	10,500	17	70	87,220
Wiborgs "	4	13	10,720	1	3	3,600	5	16	14,320
S:t Michels "	4	18	22,957	—	—	—	4	18	22,957
Kuopio "	6	18	16,200	3	8	8,320	9	26	24,520
Wasa "	12	28	26,000	8	16	21,989	20	44	47,989
Uleåborgs "	2	5	5,300	1	1	2,000	3	6	7,300
	57	220	285,000	24	51	57,609	81	271	342,609
Hagelfabrik.									
Tavastehus län	1	16	10,500	—	—	—	1	16	10,500
Stilgjutierier.									
Nylands län	2	6	10,600	—	—	—	2	6	10,600
Guld- och silfverarbeten.									
Nylands län	16	68	204,000	—	—	—	16	68	204,000
Åbo "	19	67	160,234	—	—	—	19	67	160,234
Tavastehus "	7	29	57,526	—	—	—	7	29	57,526
Wiborgs "	7	26	55,000	—	—	—	7	26	55,000
S:t Michels "	5	10	16,000	—	—	—	5	10	16,000
Kuopio "	5	17	40,000	—	—	—	5	17	40,000
Wasa "	15	35	65,000	—	—	—	15	35	65,000
Uleåborgs "	6	16	45,286	—	—	—	6	16	45,286
	80	268	643,046	—	—	—	80	268	643,046

	I städer och köpingar			På landsbygden			Summa		
	Antal arbetsställen	Antal arbetare	Tillverkningsvärdet	Antal arbetsställen	Antal arbetare	Tillverkningsvärdet	Antal arbetsställen	Antal arbetare	Tillverkningsvärdet
			<i>Fmk.</i>			<i>Fmk.</i>			<i>Fmk.</i>
Gelbgjuterier.									
Nylands län	9	65	79,000	1	2	2,150	10	67	81,150
Åbo "	9	12	8,400	1	1	250	10	13	8,650
Tavastehus "	3	9	7,000	1	2	1,200	4	11	8,200
Wiborgs "	1	1	1,500	—	—	—	1	1	1,500
Kuopio "	2	2	975	2	2	950	4	4	1,925
Wasa "	4	5	3,000	9	12	16,000	13	17	19,000
Uleåborgs "	3	22	25,627	—	—	—	3	22	25,627
	31	116	125,502	14	19	20,550	45	135	146,052
Förgyllare verk.									
Nylands län	3	7	19,115	—	—	—	3	7	19,115
Wiborgs "	1	2	3,562	—	—	—	1	2	3,562
	4	9	22,677	—	—	—	4	9	22,677
Galvaniseringsfabrik.									
Wiborgs län	1	33	174,000	—	—	—	1	33	174,000
Bleck- och plåtslagerier.									
Nylands län	27	186	370,000	1	5	6,800	28	191	376,800
Åbo "	16	103	160,000	2	9	10,000	18	112	170,000
Tavastehus "	5	23	20,900	1	3	3,000	6	26	23,900
Wiborgs "	9	46	80,000	—	—	—	9	46	80,000
S:t Michels "	2	2	1,615	—	—	—	2	2	1,615
Kuopio "	6	11	11,500	—	—	—	6	11	11,500
Wasa "	7	10	7,500	—	—	—	7	10	7,500
Uleåborgs "	4	13	13,170	—	—	—	4	13	13,170
	76	394	664,685	4	17	19,800	80	411	684,485
Filhuggerier.									
Nylands län	1	2	1,000	1	9	10,000	2	11	11,000
Åbo "	2	6	6,022	—	—	—	2	6	6,022
Wasa "	1	9	10,000	—	—	—	1	9	10,000
	4	17	17,022	1	9	10,000	5	26	27,022
Kardfabriker.									
Nylands län	1	1	540	—	—	—	1	1	540
Tavastehus "	1	2	3,500	—	—	—	1	2	3,500
Wasa "	—	—	—	1	4	9,400	1	4	9,400
	2	3	4,040	1	4	9,400	3	7	13,440
Nålfabriker.									
Åbo län	1	1	990	1	4	6,500	2	5	7,490
Tavastehus "	1	1	570	—	—	—	1	1	570
Wiborgs "	1	1	225	—	—	—	1	1	225
	3	3	1,785	1	4	6,500	4	7	8,285

	I städer och köpingar			På landsbygden			Summa		
	Antal arbetsställen	Antal arbetare	Tillverkningsvärdet	Antal arbetsställen	Antal arbetare	Tillverkningsvärdet	Antal arbetsställen	Antal arbetare	Tillverkningsvärdet
			Fmf.			Fmf.			Fmf.
Varf.									
Wiborgs län	—	—	—	1	10	6,335	1	10	6,335
Kuopio ”	—	—	—	2	70	38,200	2	70	38,200
	—	—	—	3	80	44,535	3	80	44,535
Urmakerier.									
Nylands län	18	61	75,000	—	—	—	18	61	75,000
Åbo ”	23	48	54,000	—	—	—	23	48	54,000
Tavastehus ”	14	32	68,758	2	3	3,500	16	35	72,258
Wiborgs ”	14	37	44,869	—	—	—	14	37	44,869
S:t Michels ”	6	10	17,000	—	—	—	6	10	17,000
Kuopio ”	9	16	20,272	—	—	—	9	16	20,272
Wasa ”	15	32	37,000	—	—	—	15	32	37,000
Uleåborgs ”	7	17	10,039	—	—	—	7	17	10,039
	106	253	326,938	2	3	3,500	108	256	330,438
Orgelbyggerier.									
Åbo län	1	22	40,950	—	—	—	1	22	40,950
Tavastehus ”	—	—	—	1	24	37,250	1	24	37,250
Wasa ”	—	—	—	2	13	6,550	2	13	6,550
	1	22	40,950	3	37	43,800	4	59	84,750
Fabriker för musikinstrumenter.									
Nylands län	3	9	18,000	—	—	—	3	9	18,000
Åbo ”	1	3	1,050	—	—	—	1	3	1,050
Kuopio ”	1	2	2,600	—	—	—	1	2	2,600
	5	14	21,650	—	—	—	5	14	21,650
Fabrik för elektriska apparater.									
Åbo län	1	4	7,200	—	—	—	1	4	7,200
Optisk och mekanisk verkstad.									
Nylands län	1	8	13,500	—	—	—	1	8	13,500
Summa	507	1,929	3,125,090	357	694	549,844	864	2,623	3,674,934

Antalet arbetare vid endast bruk och mekaniska verkstäder fördelade på städerna och landsbygden år 1890.

	Öfver 18 år		15—18 år		Under 15 år	Summa	Total bruks- befolkning
	Inhemska	Utländska	Inhemska	Utländska	Inhemska		
I städerna	2,809	63	217	4	11	3,104	3,166
På landet	3,726	121	280	10	122	4,259	15,801
Summa	6,535	184	497	14	133	7,363	18,967

Totalantalet arbetare och arbetsställen vid såväl bergverk, bruk och mekaniska verkstäder som fabriker och handtverkerier inom metallindustrin år 1890.

	Arbetare			Arbetsställen		
	I stad	På lands- bygden	Summa	I stad	På lands- bygden	Summa
Vid bruk och mek. verkstäder .	3,104	4,259	7,363	31	49	80
„ handtverkerier och fabriker	1,929	694	2,623	507	357	864
Summa	5,033	4,953	9,986	538	406	944

Dessutom 53 guldvaskerier med 268 arbetare.

**Totalvärdet af bruks och mekaniska verkstäders samt fabrikers
och handtverkeriers inom metallindustrin
produktion år 1890.**

	<i>Fmg.</i>
Guld	57,152
Silfver, Koppar och Tenn	851,257
	908,409
Jerngrufvemalm	33,700
Sjömalm	446,672
	480,372
Tackjern	2,137,500
Härdsmidt stångjern	1,095,069
Valsadt d:o	2,548,570
Stålverk	700,000
Svartsmiden	1,670,000
	8,151,139
Gjuterier	1,450,000
Mekaniska verkstäder (privata)	9,432,560
d:o d:o (statsjernvägarne)	1,643,627
	12,526,187
Summa tillverkningsvärde för grufvor, bruk och verkstäder	22,066,107
Grof- och finsmiden	1,090,145
Kopparslagerier	342,609
Hagelfabrik	10,500
Stilgjuterier	10,600
Guld- och silfversmiden	643,046
Gelbgjuterier	146,052
Förgyllare arbeten	22,677
Galvaniseringsfabrik	174,000
Bleck- och plåtslagerier	684,485
Filhuggerier	27,022
Kardfabriker	13,440
Nålfabriker	8,285
Skepps- och båtvarf (utom mekaniska verkstädernas)	44,535
Urmakerier	330,438
Orgelbyggerier	84,750
Musikinstrumentfabrik	21,650
Fabriker för elektriska apparater	7,200
d:o för Optiska apparater	13,500
	3,674,934
Summa tillverkningsvärde för handtverkerier	3,674,934
Summa summarum	25,741,041

Med afdrag af värdet för sjömalm utgör produktionsvärdet 25,294,369 mk.

**Summarisk öfversigt af bruk och mekaniska verkstäder samt
fabriker och handtverkerier inom metallindustrin
i landets städer och köpingar år 1890.**

Stad eller köping	Produktionens bruttovärde	Antal arbetsställen	Arbetspersonal							
			Under 15 år		Emellan 15—18 år		Öfver 18 år		Summa	
			manl.	qvinl.	manl.	qvinl.	manl.	qvinl.	manl.	qvinl.
Helsingfors	5,374,863	82	15	—	141	—	1,553	13	1,709	13
Åbo	3,229,030	51	16	—	94	—	1,090	7	1,200	7
Wiborg	1,027,178	31	5	—	47	—	307	1	359	1
Björneborg	912,826	23	1	—	42	—	328	—	371	—
Tammerfors	850,425	37	4	7	41	—	312	8	357	15
Uleåborg	396,744	22	3	—	38	1	149	—	190	1
Nikolaistad	195,228	30	2	—	16	—	112	—	130	—
Kuopio	131,262	28	—	—	17	—	79	—	96	—
Borgå	116,044	16	1	—	9	—	53	—	63	—
Hangö	106,170	6	1	—	2	—	40	—	43	—
Nystad	66,675	15	4	—	4	—	40	—	48	—
Tavastehus	61,737	15	2	—	10	—	36	—	48	—
Kotka	55,635	9	1	—	6	—	20	—	27	—
Jyväskylä	47,125	19	1	—	3	—	35	—	39	—
St Michel	39,272	12	—	—	9	—	23	—	32	—
Ekenäs	34,302	12	—	—	1	—	22	—	23	—
Torneå	28,740	8	—	—	3	—	16	—	19	—
Joensuu	27,645	9	—	—	5	—	19	—	24	—
Raumo	27,507	12	1	—	5	—	24	—	30	—
Willmanstrand	27,235	9	2	—	5	—	19	—	26	—
Nyslott	21,400	6	—	—	2	—	12	—	14	—
Kristinestad	19,014	14	1	—	1	—	17	1	19	1
Jakobstad	18,150	5	—	—	—	—	16	1	16	1
Gamla Karleby	17,174	8	—	—	1	—	12	—	13	—
Fredrikshamn	14,650	8	—	—	5	—	11	—	16	—
Idensalmi	12,340	7	—	—	1	—	12	—	13	—
Salo	11,700	8	—	—	—	—	11	—	11	—
Heinola	10,850	5	—	—	2	—	7	—	9	—
Lahtis	10,700	5	—	—	2	—	8	—	10	—
Lovisa	9,350	6	—	—	—	—	7	2	7	2
Mariehamn	7,750	2	—	—	—	—	4	—	4	—
Ikalis	5,580	3	1	—	1	—	4	—	6	—
Brahestad	3,877	3	—	—	1	—	3	—	4	—
Nykarleby	3,200	1	—	—	—	—	3	—	3	—
Nådendal	2,155	5	—	—	1	—	5	—	6	—
Keksholm	1,812	3	—	—	1	—	3	—	4	—
Kajana	1,360	1	—	—	—	—	1	—	1	—
Kemi	1,175	1	—	—	—	—	1	—	1	—
Kaskö	225	1	—	—	—	—	1	—	1	—
Summa	12,928,105	538	61	7	516	1	4,415	33	4,992	41
I landsorten	12,366,264	406	124	—	363	5	4,455	6	4,942	11
Summa för hela landet	25,294,369	944	185	7	879	6	8,870	39	9,934	52

**Summarisk öfversigt af bruk och mekaniska verkstäder samt
fabriker och handtverkerier inom metallindustrin å
landsbygden år 1890.**

Härad	Produktionens värde	Antal arbetställen	Arbetspersonal							
			Under 15 år		Emellan 15- 18 år		Öfver 18 år		Summa	
			manl.	qvinnl.	manl.	qvinnl.	manl.	qvinnl.	manl.	qvinnl.
			Fm.							
Halikko, Åbo län	2,157,711	30	25	—	33	—	495	—	553	—
Raseborgs, Nylands "	2,140,398	10	25	—	53	—	371	—	449	—
Ilomants, Kuopio "	1,468,785	6	—	—	27	—	410	—	487	—
Salmis, Wiborgs "	1,000,757	18	38	—	32	—	677	—	747	—
Rautalampi, Kuopio "	721,365	4	—	—	26	—	261	—	287	—
Tammela, Tavastehus "	699,400	19	4	—	26	—	157	—	187	—
Idensalmi, Kuopio "	545,143	6	14	—	28	—	195	—	237	—
Loimijoki, Åbo "	527,800	5	2	—	6	—	62	—	70	—
Lojo, Nylands "	434,000	3	5	—	10	—	156	—	171	—
Pielisjärvi, Kuopio "	259,624	5	—	—	—	—	76	—	76	—
Ulfesby, Åbo "	258,737	10	3	—	13	—	166	—	182	—
Libelits, Kuopio "	223,417	17	1	—	13	1	202	—	216	1
Rantasalmi, S:t Michels "	210,600	3	—	—	16	—	432	—	448	—
Stranda, Wiborgs "	195,000	1	—	—	3	—	45	—	48	—
Helsinge, Nylands "	190,494	11	1	—	8	1	50	1	59	2
Jokkas, S:t Michels "	277,600	10	—	—	14	—	81	—	86	—
Pernå, Nylands "	134,183	28	2	—	12	—	53	—	67	—
Kuopio, Kuopio "	120,000	1	—	—	—	—	80	—	80	—
Laukkas, Wasa "	112,378	15	3	—	2	—	78	2	83	2
Kuortane, " "	92,813	2	—	—	4	1	43	—	47	1
Birkkala, Tavastehus "	82,255	5	—	—	6	—	45	—	51	—
Hauho, " "	72,220	33	—	—	5	—	40	—	45	—
Lappmarkens, Uleåborgs "	57,152	*)	—	—	—	—	—	—	—	—
Hollola, Tavastehus "	56,400	5	—	—	4	—	15	—	19	—
Salo, Uleåborgs "	50,000	1	—	—	—	—	20	—	20	—
Korsholms, Wasa "	47,865	7	—	—	1	—	12	—	13	—
Ayräpää, Wiborgs "	43,000	4	—	—	3	—	25	—	28	—
Lappo, Wasa "	28,077	10	—	—	5	—	24	—	29	—
Ilmola, " "	26,606	13	—	—	2	—	22	—	24	—
Lappvesi, Wiborgs "	20,976	15	—	—	4	—	27	—	31	—
Piikkis, Åbo "	16,318	8	1	—	1	2	11	—	13	2
Kymmene, Wiborgs "	15,931	39	—	—	3	—	39	—	42	—
Masku, Åbo "	9,811	7	—	—	3	—	8	1	11	1
Tyrvis, " "	9,620	8	—	—	—	—	14	—	14	—
Pedersöre, Wasa "	9,400	1	—	—	1	—	1	2	2	2
Jääskis, Wiborgs "	9,000	9	—	—	1	—	9	—	10	—
Haapajärvi, Uleåborgs "	7,150	5	—	—	1	—	6	—	7	—
Kronoborg, " "	7,065	7	—	—	2	—	9	—	11	—
Ruovesi, Tavastehus "	7,000	6	—	—	—	—	8	—	8	—
Heinola, S:t Michels "	6,000	1	—	—	2	—	3	—	5	—
Wehmo, Åbo "	5,670	4	—	—	2	—	9	—	11	—
Ikalis, " "	3,380	2	—	—	—	—	4	—	4	—
Kexholms, Wiborgs "	2,463	10	—	—	—	—	11	—	11	—
Wirmo, Åbo "	1,900	1	—	—	1	—	1	—	2	—
S:t Michels, S:t Michels "	800	1	—	—	—	—	2	—	2	—
Summa	12,366,264	406	124	—	368	5	4,455	6	4,942	11
I landets städer	12,928,105	538	61	7	516	1	4,415	33	4,992	41
Summa för hela landet	25,294,369	944	185	7	879	6	8,870	39	9,934	52

*) 53 guldvaskeier med 268 arbetare.

UTDRAG

UR

MUTSEDELS DIARIUM

FÖR ÅR

1890.

Diarium öfver Mutsedlar

Ordnings N:o	Inmutarc.	Art.	Belägenhet, areal, m. m.	Hemman, by, socken, län.
1	Loismies Yrjö Jaakonpoika Heikkinen, Nurmekeän pitäjäs-tä.	Kultaa.	Paalulla merkityllä paikalla, joka vastedes tapahtuvassa kaivospiirin panossa on oleva sata syltä pitkällä ja sata syltä leveällä alalla kahdenpuolen Tolosjokeen laskevan Harriojan sitä haarapuroa, joka lounaisesta laskee Haariojaan, alkaen kolmesataa (300) syltä mainitun haarapuron suusta, ja jatkuen siitä vastavirtaan.	Inari, Oulu.
2	Herra Ch. Husgafvel, Pieksämäen Pitäjäs-tä.	Magneetista rautamalmia.	Härkimäen vuorossa paikalla, joka on kaksisataa kolmekymmentä seitsemän (237) syltä etelän ja lounaan väliseen suuntaan siitä Purovaaran kylän rajalla olevasta pyykistä, mistä alkaa raja Pekka Kuokkasen ja Olli Tuunasen osuuksien välillä, kruununtalossa N:o 7 sekä viisikymmentä (50) syltä itäänpäin viimeksi mainitusta väli-rajasta.	Mäkisalons kylässä, Sortavalan pitäjää, Wiipuri.
3	"	"	Härkimäen vuorossa paikalla, joka on kaksisataa kolmekymmentä (230) syltä koilliseenpäin keskimmäisestä pyykistä, rajalla Pekka Kuokkasen ja Olli Tuunasen osuuk-sien välillä, kruununtalossa N:o 7 Mäki-salons kylässä.	Mäkisalo, Sorta-vala, Wiipuri.
4	"	"	Tschupukkamäen vuorossa paikalla, joka on kuusikymmentä (60) syltä pohjoiseen ja sata kaksi (102) syltä länteenpäin rajapyy-keistä, Matti Mikonpoika Kuokkasen ja Erkki Kuokkasen perillisten osuuk-sien välillä, talossa N:o 5.	Mäkisalo, Sorta-vala, Wiipuri.
5	"	"	Hautanurmonmäen vuorossa paikalla, joka on kolmetoista (13) syltä kaakkoseen Purovaaran kylän rajalla olevasta pyykistä, missä raja on Matti Mikonpojan Kuokka-sen ja Erkki Kuokkasen perillisten osuuk-sien välillä, talossa N:o 5.	Mäkisalo, Sorta-vala, Wiipuri.
6	Talokas Niilo Aata-minpoika Kyrö Ina-rista.	Kultaa.	Kahden puolen Laanilauttasen Tolosjokeen laskevaa ojaa paikalla, joka vastedes tapah-tuvassa kaivospiirin panossa on oleva 100 syltä pitkällä ja sata syltä leveällä alu-eella, Juho Kyrön entisen tehdaspiirin ra-jalta Tolosjokeen päin, noin sata syltä Vanhanjätkän ojasta alaspäin ja noin 30 virstaa Kultalan kruununasemasta kaakko-seen.	Inari, Oulun lääni.

utfärdade år 1890.

Benämning.	Mutsedelns datum.	Inmutningens giltighet.	Mutsedelns transporterad på.	Ansökt om utmålsläggning.	Utmålsläggning försiggått.	Årligt arbete.	Mutsedelns uppsagd.
Yrjö Heikkisen Harriojan tehdaspaikka N:o 1.	25 p. Tammi-kuuta 1890.	21 p. Tammi-kuuta 1890.	—	187/1090	—	10 kuutiosyltä maata.	1891 Syyskuun 14 p:nä.
Härkimäen kaivos N:o 2.	10 p. Huhti-kuuta 1890.	27 p. Syyskuuta 1890.	—	—	—	Särkemällä vuorta yhden kuutiosylen tai kaivamalla maata viisi kuutiosyltä tai tekemällä muuta 200 päivätystä vastaavaa kaivostyötä.	—
Härkimäen kaivos N:o 1.	”	”	—	—	—	”	—
Wälimäen kaivos N:o 2.	”	20 p. Marras-kuuta 1890.	—	—	—	Särkemällä vuorta yhden kuutiosylen tai kaivamalla maata viisi kuutiosyltä tai tekemällä muuta 200 päivätystä vastaavaa kaivostyötä.	—
Wälimäen kaivos N:o 3.	”	”	—	—	—	”	—
Laanilauttaseen tehdaspiiri N:o 1.	13 p. Kesäkuuta 1890.	13 p. Touko-kuuta 1890.	—	—	—	Nostamalla vähintään 10 kuutiosyltä maata.	—

Ordnings N:o	Inmutare.	Art.	Belägenhet, areal, m. m.	Hemman, by, socken, län.
7	Attu Aktiebolag.	Silfverhaltig blyglans.	Å Attu egendoms mark i några bergsklackar, belägna å en äng till höger om vägen från Attu gård till „Storstrand“ och på ett afstånd af ungefär 5,000 fot från egendomens åbyggnader, sålunda. att utmålet framdeles bör läggas så, att inom detsamma ligger en bergsklack, hvori inslagits ett borrhål på ett afstånd af 170 fot från en vid nämnda väg belägen grind och 230 fot från en annan grind mot „Strandtorpet“.	Pargas, Åbo och Björneborgs län.
8	Talonpoika Herman Ylilokka Sodankylän pitäjistä.	Kultaa.	Sotajoen länsirannalla paalulla merkityllä paikalla, sata sylvä Annebergin tuvasta myötävirtaan ja vastapäätä Konrad Annebergin entistä Sotajoen tehdaspiiriä.	Inari, Oulun lääninä.
9	Kuvernementtisihteeri Kaarlo Bäcklund Muonioniskan pitäjistä.	”	Kahden puolen Björklundin koskea, paalulla merkityllä paikalla, missä vatedes 100 sylvä pitkä ja 100 sylvä leveä kaivospiiri on pantava noin 4 virstaa Kultalan kruununasemasta.	”
10	”	”	Ivalojoessa olevan Björklundin kosken etälärrannalla kahden puolen koskeen laskevaa Björklundin vesiojaa, missä vatedes 100 sylvä pitkä ja sata sylvä leveä kaivospiiri on pantava.	”
11	Talokas Juho Erkki Mikkola, Inarin pitäjistä.	”	Laanilauttasan Tolosjokeen laskevan haara-joen kahden puolen, johon vatedes on 100 sylvä pitkä ja 100 sylvä leveä kaivospiiri pantava, Juho Kangasniemen entisen kaivoksen vesisulusta alkaen ylöspäin vastavirtaan, noin kahden virstan päässä Laanilauttasan suusta.	”
12	”	”	Laanilauttasan Tolosjokeen laskevan haara-joen kahden puolen, johon vatedes on pantava 100 sylvä pitkä ja 100 sylvä leveä kaivospiiri, alkaen sata sylvä Juho Kangasniemen entisen kaivoksen vesisulusta ylöspäin ja jatkuen siitä vastavirtaan, noin kahden virstan päässä Laanilauttasan suusta.	”
13	Itsellinen Herman Kangasniemi, Inarin pitäjistä.	”	Ivalojoen etälärrannalla, johon vatedes on pantava 100 sylvä pitkä ja 100 sylvä leveä kaivospiiri, n. k. Grönholmin kosken alakovasta alkaen ja jatkuen siitä myötävirtaan.	”
14	Talonpoika Juho Erkki Junttila, Inarin pitäjistä.	”	Laanilauttasan Tolosjokeen laskevan haara-joen kahden puolen, johon vatedes on pantava 100 sylvä pitkä ja 100 sylvä leveä kaivospiiri, alkaen Juho Kangasniemen entisen kaivoksen vesisulusta ja jatkuen siitä myötävirtaan, noin kahden virstan päässä Laanilauttasan suusta.	”

Benämning.	Mutsedelns datum.	Inmutningens giltighet.	Mutsedelns transporterad på.	Ansökt om utmålsläggning.	Utmålsläggning försiggått.	Årligt arbete.	Mutsedelns uppsagd.
Attu grufva N:o 1.	Den 24 Juli 1890.	Den 16 Juli 1890.	—	—	—	Bergsprängning af åtminstone en kubikfamn eller fem kubikfamnars jordrymning eller ock annat gruf- el. grufbyggnadsarbete, motsvarande 200 dagsverken årligen.	—
Herman Ylilokan Sotajoen tehdaspaikka N:o 1.	5:nä p:nä Elokuuta 1890.	10 p:stä Heinäkuuta 1890.	—	—	—	Kymmenen kuutiosyltä maata.	—
Björklundin kosken tehdaspiiri.	13:nä p:nä Syyskuuta 1890.	6 p:stä Elokuuta 1890.	—	—	—	Kymmenen kuutiosyltä maata.	—
Björklundin ojan tehdaspaikka N:o 1.	Lokakuuta 20 p. 1890.	Heinäkuuta 15 p. 1890.	—	—	—	Kymmenen kuutiosyltä maata.	—
Juho Erkki Mikolan Laanilauttasan tehdaspaikka N:o 1.	Lokakuun 20 p. 1890.	Heinäkuun 23 p. 1890.	—	Elokuun 19 p. 1890.	—	Kymmenen kuutiosyltä maata.	—
Juho Erkki Mikolan Laanilauttasan tehdaspaikka N:o 2.	Lokakuun 20 p. 1890.	Heinäkuun 23 p. 1890.	—	Elokuun 19 p. 1890.	—	Kymmenen kuutiosyltä maata.	1891 Syyskuun 8 p:nä.
Herman Kangasniemen Grönholmin kosken tehdasp. N:o 1.	Lokakuun 20 p. 1890.	Heinäkuun 14 p. 1890.	—	—	—	Kymmenen kuutiosyltä maata.	1891 Kesäkuun 10 p:nä.
Juho Erkki Junttilan Laanilauttasan tehdaspaikka N:o 2.	Lokakuun 20 p. 1890.	Elokuun 30 p. 1890.	—	—	—	Kymmenen kuutiosyltä maata.	18 ⁴ / ₄ 92.

Ordnings No.	Inmutare.	Art.	Belägenhet, areal, m. m.	Hemman, by, socken, län.
15	Itsellinen Erkki Hiukka, Sodankylän pitäjistä.	Kultaa.	Paalulla merkityllä paikalla, mihin vastedes on pantava sata sylvä pitkä ja sata sylvä leveä kaivospiiri, Ivalojoen etelärannalla entisellä Anellin tehdaspaikalla, noin neljä virstaa Kultalan kruununasemasta ylöspäin.	Inari, Oulun lääniä.
16	”	”	Paalulla merkityllä paikalla, mihin vastedes on pantava sata sylvä pitkä ja sata sylvä leveä kaivospiiri, etelärannalla rajatuksin Erkki Hinkan vastaisen Anellin kaivospiiriin N:o 1 kanssa ja siitä myötävirtaan, noin neljä virstaa Kultalan kruununasemasta ylöspäin.	”
17	Talokas Juho Erkki Mikkola, Inarin pitäjistä.	”	Paalulla merkityllä paikalla, mihin vastedes on pantava sata sylvä pitkä ja leveä kaivospiiri Luttojoen ylimmäisen latvahaaran muodostamaan niemeen, Wanhanseljän nokan ja Wahtamotunturin välillä.	”
18	Talokkaanpoika Joonas Karisaari, Inarin pitäjistä.	”	Paalulla merkityllä paikalla, mihin vastedes on pantava 100 sylvä pitkä ja leveä kaivospiiri Tolosjokeen laskevan Hangasojan etelärannalle, Heikki Kyrön entiselle tehdaspaikalle, n. 500 sylvä Hangasojan suusta ylöspäin.	”
19	Talokas Yrjö Yrjönpöika Kangasniemi.	”	Paalulla merkityllä paikalla, mihin vastedes on pantava sata sylvä pitkä ja leveä kaivospiiri kahdenpuolen Luttojokea, alkaen entisten Haapaveteläisten huoneiden kohdalla ja jatkuen siitä vastavirtaan.	”

Benämning.	Mutsedelns datum.	Inmutningens giltighet.	Mutsedelns transportarad på.	Ansökt om utmålsläggning.	Utmålsläggning försiggått.	Årligt arbete.	Mutsedelns uppsagd.
Erkki Hiukan Anelin tehdaspaikka N:o 1.	10 p:nä Marraskuuta 1890.	9 p:stä Syyskuuta 1890.	—	—	—	Kymmenen kuutiosyitä maata.	—
Erkki Hiukan Annelin tehdaspaikka N:o 2.	"	"	—	—	—	"	—
J. E. Mikkolan Luttojoen tehdaspaikka N:o 1.	21 p:nä Marraskuuta 1890.	30 p:stä Syyskuuta 1890.	—	—	—	"	184/92
Joonas Karisaa- ren Hangas- jan tehdaspaikka N:o 1.	"	"	Valtauskirja on 15 p. Syyskuuta 1891 siirretty talokkaanpojalle Mikko Samulinpoika Törmäselle, ja on Teollisuushallitus siirron hyväksynyt 18 ⁸⁰ /10 ⁹¹ .	18 ⁸⁰ /10 ⁹¹	—	"	—
Yrjö Kangasniemen Luttojoen tehdaspaikka N:o 1.	"	"	—	—	—	"	1891 Syyskuun 14 p:nä.

Utdragets riktighet bestyrkes, Helsingfors & Industristyrelsen den 23 Maj 1892.

A. F. Tigerstedt.

Hvilostånd meddeladt år 1890.

Den 7:de Oktober meddelades forst uppsyningsmannen M. W. Wænerberg rätt att för ett år, räknadt från den 1:sta Januari 1890 åtnjuta hvilostånd från den i hans och bonden Henrik Kyrös ägo varande, Sotajoki öfre vaskeri N:o 3 i Enare socken af Uleåborgs län, åsatta, årliga arbetskyldigheten.

Försvarsrättigheter meddelade år 1890.

Den 16:de Juli meddelades Olonetska Bergstyrelsen genom dess förvaltare för S:t Anne bruk i Suojärvi socken, P. Gvosdjeff rätt att, under åren 1891—1894, medels malmhåfning ur en del sjöar försvara inmutningsrätten till alla de öfriga 21 stycken sjöar, hvilka mellan åren 1848—1882 inmutats för ofvannämnda styrelses och bruks räkning.

Den 15 November meddelades firman N. L. Arppes arvingar rätt att under år 1891 medelst malmhåfning ur en del sjöar försvara sin inmutningsrätt till alla öfriga firman tillhörande sjöar.

Mutsedlar transporterade år 1890.

Den 31 Januari godkändes en transport af 56 stycken mutsedlar, lydande å sjömalm i Kontiolaks, Eno, Juuga m. fl. socknar, hvilka mutsedlar från handlanden J. Solehmainens ägo öfvergått till Oravi Bruksbolag.

Den 16 Juli godkändes en liknande transport af 64 st. mutsedlar å sjömalm, inom Kontiolaks, Juuga, Nurmis, Pielisjärvi och Eno socknar hvilka från firman A. J. Mustonens arvingars äfvensom häradshöfding J. E. Hällströms ägo öfvergått till Herrar J. Rasterajeff och J. Paulborn.

Den 24:de September godkändes en transport af 116 stycken mutsedlar å sjömalm inom Suonenjoki, Karttula, Kuopio, Rautalampi m. fl. socknar på S:t Petersburger jern- och jerntråds-aktiebolaget från Ryska bolaget för Mekaniska- och Berg-Verk.

Utmålsläggning ansökt under år 1890.

- Den 18:de Aug.* af bonden J. Tavajärvi från Enare socken å tvenne utmål vid Ivalo elf, innehållande guldförande jord.
- Den 4:de Sept.* af inhysingen J. Koivuranta från Rovanniemi socken å tvenne utmål vid Ivalos biflod Sotajoki, innehållande guldförande jord.
- Den 28:de Nov.* af inhysingen P. Kyrö från Enare socken å ett utmål innehållande guldförande jord vid Laanilauttanen bäck, af Ivalos vattensystem.

Ofvanstående uppgifters enlighet med mutsedelsdiarium intygar, Helsingfors & Industri-styrelsen den 23 Maj 1892.

A. F. Tigerstedt.

Myntverket år 1890.

Under året 1890 präglades vid Myntverket uteslutande silfver- och koppar-skiljemynt till belopp af 840,700 mark i enmarkstycken, 344,000 mark i femtiopennistycken, 200,000 mark i tjugufempennistycken och 10,000 mark i tiopennistycken. Arbetspersonalen utgjordes derunder af en verkmästare, sex fasta- och fyra tillfälliga arbetare samt ett qvinligt biträde (tillfälligt.)

Förutom med ofvannämnda utmyntningsarbete sysselsattes arbetspersonalen, på de tider af året då sådant arbete ej förekom, med tillverkning af vågar för kontrollverket, metriska handels- och precisionsvigrer, styckning och utvalsning af guld- och silfverplansar för Finlands Bank, m. fl. smärre arbeten samt remont å maskiner och verktyg.

Arbetsdagarnas och arbetslönernas sammanlagda belopp för året utgjorde:

för en verkmästare	299 arb. dagar	å <i>Smf.</i> 7: —	<i>Smf.</i> 2,093.
„ en fast arbetare	296 „ „ „ „	4: 50	„ 1,332.
„ fem „ „	1,465 „ „ „ „	3: —	„ 4,395.
„ fyra tillfälliga	425 „ „ „ „	2: 50	„ 1,062: 50.
„ ett qvinligt biträde	180 „ „ „ „	3: —	„ 540.
Summa 2,664 arb. dagar			<i>Smf.</i> 9,422: 50.

Tillverkningsvärdet för året utgjorde:

Vid mynttillverkning:

nominella värdet af 840,700	enmarkstycken	<i>Smf.</i> 840,700.	
„ „ „ 688,000	femtiopennistycken	„ 344,000.	
„ „ „ 800,000	tjugufempennistycken	„ 200,000.	
„ „ „ 100,000	tiopennistycken	„ 10,000.	1,394,700: —

Vid diverse arbeten:

för 115 satser vigrer	<i>Smf.</i> 1,035.		
„ 4 st. vågar	„ 140.		
„ diverse arbeten	„ 52.		1,227: —
Summa <i>Smf.</i>			1,395,927: —

J. C. Lihr.

Kontrollverket år 1890.

Med iakttagande af de bestämmelser, angående kontrollstämpelafgifterna, som Nådiga Kungörelsen den 14 februari 1889 innehåller, har det metriska vigtsystemet blifvit år 1890 vid kontrollstämplingen infördt, hvarför ock vid härnedan förekommande jemförelse med stämplingsbeloppen under de föregående åren dessa sifferbelopp blifvit reducerade till de nya vigterna.

Af i Helsingfors år 1890 kontrollstämplade 28,064 gram guld- och 19,100 lod (å 10 gram) silfverarbeten hafva 143 gram arbeten af guld och 125 lod arbeten af silfver varit knapphaltiga.

Dessutom har knapphalt förekommit i sex från landsortsstäder insända generalprof å tillsamman 2 gram guld- och 766 lod silfverarbeten.

Hela den kontrollstämplade årstillverkningen har utgjort 119,562 gram guld- och 60,588 lod silfverarbeten, öfverstigande tillverkningen under år 1889 med resp. 26,670 gram och 10,224 lod.

Statsverkets behållna andel af kontrollstämplingsmedlem utgjorde, efter afdrag af 95 mark för anskaffande af 2 kontrollvågar och 2 vigtsatser, 8,997 mark 77 penni, hvilket belopp, det hittills högsta, öfverstiger medelbehållningen under det sista årtiondet med 2,930 mark 97 penni. Denna behållning var nemligen:

år 1881	mark	5,392:	81.
” 1882	”	5,955:	62.
” 1883	”	5,968:	88.
” 1884	”	5,903:	80.
” 1885	”	5,220:	43.
” 1886	”	5,275:	17.
” 1887	”	5,651:	59.
” 1888	”	5,477:	82.
” 1889	”	6,824:	12.
” 1890	”	8,997:	77.

Summa mark: 60,668: 01.

och alltså i medeltal pr år mark: 6,066: 80.

Till komplettering af de motsvarande tabeller, som för de föregående åren blifvit upprättade, medföljer en tabell, innehållande summariska uppgifter om vigten, reducerad till det metriska vigtsystemet, af kontrollstämplade guld- och silfverarbeten för åren 1827—1889 samt särskilda sådana uppgifter för år 1890.

G. Svedelius.

**Tabell, utvisande beloppet af i Storfurstendömet Finland
kontrollstämplade guld- och silfverarbeten under
åren 1827—89 och år 1890.**

Stadens, köpingens, kommunens namn	Guld, gram			Silfver, lod à 10 gram		
	1827—1889	1890	Summa	1827—1889	1890	Summa
Helsingfors	470,319	28,064	498,383	808,976	19,100	828,078
Åbo	389,529	18,951	408,480	667,339	9,807	677,236
Tammerfors	165,982	9,926	175,908	169,594	4,700	174,294
Uleåborg	112,754	5,904	118,658	146,608	2,426	149,034
Björneborg	108,833	4,759	113,592	127,321	1,957	129,278
Nikolaistad (Wasa)	93,656	7,211	100,876	134,381	2,999	137,380
Kuopio	86,454	6,049	92,503	194,516	2,473	196,989
Wiborg	79,910	6,213	86,123	206,864	4,384	211,248
Borgå	78,681	4,278	82,959	149,358	2,417	151,775
Tavastehus	67,386	2,842	70,228	114,662	1,825	116,487
Lovisa	43,699	929	44,628	131,174	248	131,422
Nystad	41,670	1,480	43,150	57,617	570	58,187
Kristinestad	37,158	1,238	38,396	67,590	287	67,877
Torneå	30,646	2,299	32,945	31,807	1,563	33,370
Joensuu	29,043	1,764	30,807	28,156	546	28,702
Jyväskylä	28,754	2,026	30,780	38,101	687	38,788
Ekenäs	29,189	1,228	30,417	36,870	344	37,214
Gamlakarleby	26,851	1,985	28,836	27,205	655	27,860
Raumo	23,445	1,602	25,047	30,983	499	31,482
Brahestad	21,904	467	22,371	44,775	83	44,858
Mariehamn	18,730	1,962	20,692	5,326	214	5,540
Fredrikshamn	18,743	480	19,173	65,165	90	65,255
St. Michel	13,281	846	14,127	18,252	298	18,550
Nyslott	13,301	710	14,011	37,830	344	38,174
Nädendal	8,195	161	8,356	15,016	92	15,108
Lahtis	7,902	431	8,333	4,138	269	4,407
Heinola	7,600	286	7,886	21,567	202	21,769
Jakobstad	4,502	740	5,242	11,361	90	11,451
Kemi	4,512	687	5,199	1,563	67	1,630
Sordavala	3,131	222	3,353	8,606	125	8,731
Willmanstrand	1,673	1,065	2,738	1,866	369	2,235
Nykarleby	1,932	21	1,953	5,902	34	5,936
Kotka	996	666	1,662	259	211	470
Idensalmi	1,222	121	1,343	465	38	503
Salo	279	1,019	1,298	81	251	332
Hangö	139	668	807	40	160	200
Kexholm	711	—	711	3,963	—	3,963
Kajana	638	55	693	1,396	33	1,429
Rovaniemi	—	257	257	—	41	41
Summa	2,073,350	119,562	2,192,912	3,416,693	60,588	3,477,281

Summariska uppgifter öfver de vid Kontrollverket utförda arbeten år 1890.

Kontrollprof å i Helsingfors till probering och stämpling inlemnade arbeten:

af guld 469 st.
af silfver 312 „ 781 st.

Kontrollprof å profspån af i landsortsstäder och köpingar kontrollstämplade arbeten:

af guld 216 st.
af silfver 112 „ 328 st.

Extra prof å plansar, bleck, spån m. m.

af guld 108 st.
af silfver 147 „ 255 st.

Summa prof: 1,364 st.

G. Svedelius.